Влада - Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 171 (1671) ♦ П'ятниця, 12 вересня 1997 року ♦ Ціна договірна

Виборчий закон. Далі буде. Якщо буде...

Ранкове й денне засідання 11 вересня

Ранкова робота сесії Верховної Ради України розпочалася таємним голосуванням вирішальних положень проекту закону України «Про вибори народних депутатів України». Як показали результати голосування, ні мажоритарна, ні змішана система не набрали потрібної кількості голосів — за змішану проголосував 171 депутат, а за мажоритарну — 157. Водночас було прийнято такі пункти: по-перше, обраним у першому турі по одномандатному виборчому округу вважатиметься кандидат, за якого проголосували більш як 50 відсотків виборців, які взяли участь у голосуванні; по-друге, обраним у другому турі вважатиметься кандидат, за якого проголосувала більшість виборців, які взяли участь у голосуванні; по-третє, голосування проводитиметься на виборчих дільницях лише в день виборів і, по-четверте, до складу виборчих комісій включатимуться представники партій та виборчих блоків. Отже, на думку багатьох депутатів, найближчим часом епопею з виборчим законом буде продовжено.

(Закінчення на 2-й стор.).

ПОВІДОМЛЕННЯ

Як поінформував 11 вересня ц. р. головний лікар Республіканської клінічної лікарні Володимир Свиридов, загальний стан здоров`я Голови Верховної Ради України Олександра Мороза та першого заступника Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка задовільний. Процес видужання проходить без відхилень від норми.

Прес-служба Верховної Ради України.

Про долю законів замовили слово

Під час зустрічей народних депутатів України з Президентом України Леонідом Кучмою обговорювано низку економічних, соціальних і політичних питань. Зокрема, у бесіді з головою Комітету з прав людини Верховної Ради Володимиром Буткевичем йшлося про законодавче розв`язання проблем національних меншин, повідомляє ДІНАУ-Укрінформ. Обговорено шляхи врегулювання тих питань, які ще нині виникають щодо забезпечення повною мірою прав громадян України інших національностей. Торкаючись долі закону про вибори, Президент наголосив на його необхідності і висловився за підтримку цього правового документа.

Глава держави також мав зустріч із координаторами депутатської групи «Конституційний центр». Йшлося про подальші кроки у взаємодії Президента і Верховної Ради з питань підготовки проекту бюджету на 1998 рік, здійснення заходів, спрямованих на реформування податкової системи. Народні депутати порушили питання чіткого вирішення проблеми вето і як процедури, і по суті окремих законів. Члени парламенту висловили своє бачення майбутньої виборчої системи в Україні.

На поступки – задля успіху

Продовжила роботу міжфракційна Тимчасова спеціальна комісія

Цими днями відбулося її чергове засідання. Своїми міркуваннями щодо організаційно-правових і політичних можливостей врегулювання проблеми поділилися народні депутати Юрій Запорожець, Григорій Діхтяренко, Михайло Дорошевський, Михайло Товт, Валерій Терець, представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний та інші члени комісії.

(Закінчення на 2-й стор.).

Чим тебе здивувати, кіноглядачу дорогий?..

Хочемо одразу попередити, що першість у дебатах про те, яка ми талановита нація й чому нам так не щастить, наперед віддаємо іншим. Бо на іменинах заведено говорити лише про приємне. Тож, згідно з законами жанру, повідомляємо першу приємну новину: відтепер українське кіно матиме свій День —12 вересня.

(Закінчення на 4-й стор.).

П'ять років — і вас уже не впізнати

Триває робочий візит віце-канцлера, федерального міністра закордонних справ Австрії Вольфганга Шюсселя. З ним зустрівся заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка. «Я вже був у Києві в лютому 1992 року, —сказав пан Шюссель. — Тоді Україна була державою, яка щойно здобула незалежність, і мало хто у світі вірив, що їй вдасться її втримати. Та протягом останніх п'яти років вам вдалося досягти важливих успіхів. І нині Україну справді поважають і цінують на міжнародній арені. Мало того, її сприймають як головний стабілізуючий фактор у цьому регіоні».

Під час розмови йшлося про перспективи розширення НАТО, а також про майбутнє співробітництва України та ЄС. Австрія, Швеція та Фінляндія стали членами ЄС уже після того, як Україна підписала договір про співробітництво з цією організацією. Тому нині наша держава очікує, що ці три країни приймуть протокол про підтримку цього договору. За словами пана Шюсселя, уряд Австрії вже передав цей документ на ратифікацію парламенту, і, очевидно, 18 вересня під час пленарного засідання його буде схвалено.

P. S.

- Кабінет міністрів України розглянув питання забезпечення природним газом народного господарства та населення у 1998 р.
- У Києві відбулося перше засідання Палати незалежних експертів з питань іноземних інвестицій при Президентові України.
- Міністерством зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі затверджено положення про порядок оформлення і видачі ліцензій на окремі види продукції, що експортуються до США та країн — членів ЄС.
- Сьогодні у м. Турка Львівської області розпочався Всесвітній бойківський фестиваль «З чистих джерел».
- Шквальні вітри та смерч завдали значних збитків господарствам Запорізької області й Автономної Республіки Крим.

У номер

Асоціація вільної торгівлі запрошує до співробітництва

Сьогодні починається щорічна зустріч глав урядів країн — учасниць ЦЕФТА у словенському місті Порторож, на яку в особі Прем'єр-міністра Валерія Пустовойтенка запрошено Україну — як гостя. Плановано, що Валерій Пустовойтенко виступить перед присутніми главами урядів країн—учасниць і країн—гостей форуму. Прем'єр-міністр України також матиме кілька зустрічей зі своїми колегами із країн Центральної та Східної Європи.

На поступки — задля успіху

(Початок на 1-й стор.).

Ще на початку минулого літа сьома сесія Верховної Ради в пленарному порядку розглянула й схвалила закони «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про місцеві державні адміністрації», а також постанову, згідно з якою вони набуватимуть чинності одночасно. Ці закони, по суті, основоположні для здійснення реформи державного управління відповідно до Конституції України випрацьовувались довго і грунтовно. До остаточної редакції їх доводила міжфракційна Тимчасова спеціальна комісія на чолі із заступником Голови Верховної Ради Віктором Мусіякою.

Однак до другого — «Про місцеві державні адміністрації» —Президент двічі подавав додаткові пропозиції і зауваження. Вони стосувалися, зокрема, порядку призначення та кількості заступників голів в обласних і районних адміністраціях, деяких інших норм та самої процедури подолання президентського вето в парламенті. У перебігу взаємоузгодження документів встигли, на жаль, нашаруватися небажані політичні нюанси.

А час спливає швидко. На порі й закон про вибори народних депутатів та підготовка до них, державний бюджет на наступний рік та низка податкових законопроектів. Отож зволікання з реалізацією законів про місцеве самоврядування та місцеві органи державної влади — неприпустиме.

З метою дійти прийнятного компромісу, щоб ці непересічної ваги законодавчі акти стали чинними, й продовжила свою роботу міжфракційна Тимчасова спеціальна комісія.

Прес-служба Верховної Ради України.

Осінь. На політичному термометрі — спекотно

Якщо виборча система залишиться мажоритарною, Народно-демократична партія домагатиметься її докорінної модернізації, — про це заявив голова НДП Анатолій Матвієнко після чергового засідання політради.

У прийнятій заяві НДП піддала критиці «недооцінку Президентом України ролі політичних партій у суспільному житті держави», а також висловила сподівання на «активніші дії» Президента у питанні щодо виборчої системи. Тим часом НДП послідовно виступає за підтримку пропорційно-мажоритарної — так званої змішаної виборчої системи, бо за наявних умов вона стане потужним засобом політичної структуризації суспільства. А це, у свою чергу, —основна передумова «послідовної прогнозованої державної політики». Натомість вибори за старою мажоритарною системою, за словами лідера партії А. Матвієнка, залишають великі можливості потрапити до Верховної Ради ставленикам тіньових корумпованих кланів, які руйнують економіку держави й загрожують її національній безпеці. Щодо уряду, то члени політради вважають: його діяльність була б більш результативна, якби він складав єдину ідейну команду.

Журналістам повідомили, що III з'їзд НДП, на якому прийматимуться рішення з організації й проведення виборчої кампанії партії, відбудеться після ухвалення Верховною Радою закону про вибори.

Офіційно

Указом Президента України від 2 вересня ц. р. при Президентові утворено Національну раду з питань якості. Головою ради призначено першого віце-прем'єр-міністра А. Голубченка.

Парламентська хроніка

Хтось повсякчас щось ускладнює

Вечірнє засідання 10 вересня

У чистому вигляді було прийнято в другому читанні єдину поправку до Закону України «Про цінні папери та фондову біржу».

Однак для цього депутатам знадобився режим поіменного голосування і низка коментарів заступника Голови Верховної Ради Віктора Мусіяки та депутата Сергія Терьохіна. За словами останнього, йшлося про дуже принципове питання — статус фондової біржі — і слід законодавчо закріпити, що вона створюється не з метою одержання доходу. Прислухалися, проте, не зразу, бо ще не вляглися пристрасті, збурені розглядом попереднього питання. Не менш важливого і дискусійного. А стосувалося воно ратифікації кредитної угоди між Україною і Міжнародним банком реконструкції та розвитку. З економічної точки зору — вигідної угоди, бо мова — про позику в 17 мільйонів доларів на 17 років під 7,7 відсотка річних. Проте чи під 7,7? —не повірила Наталя Вітренко. Чому, власне, для піднесення житлового будівництва Одеси, Харкова і Львова, — обурились інші. І аргументи Едуарда Гурвіца та Ярослава Кендзьора про погашення кредиту з місцевих бюджетів, а не державного, рентабельність угоди, а не збитковість тощо вже не змогли вплинути на результат голосування. Підсумок головуючого: зірвано розв'язання навіть не економічного, а соціального питання.

А, може, хтось повсякчас щось ускладнює? От і міністр фінансів Ігор Мітюков, доповідаючи про зміни і доповнення до Закону України «Про податок на додану вартість» визнає, що спричинені вони складністю нових законодавчих норм. Через це Кабінет міністрів пропонує певний перехідний період для опанування принципу нарахування ПДВ (по факту відвантаження товару). Йдеться про тимчасовий дозвіл у певних галузях (в електроенергетиці, капітальному будівництві, при наданні транспортних послуг на митній території України тощо) на касовий облік ПДВ (по факту одержання товару). А з огляду на те, що за попередні роки недоїмка з ПДВ за не відвантажені суб'єктами господарювання товари сягнула 1 мільярда гривень, надалі уряд санкціонує порядок списання боргів замість технології відшкодування ПДВ. Але в одному Кабінет міністрів переконаний: складність законопроекту — не привід для перенесення терміну введення його в дію (з 1 жовтня ц. р.) на пізніший період. За словами Ігоря Мітюкова, і доходна частина бюджету передбачає введення закону про ПДВ у другому півріччі, і якщо його не ухвалити зараз — ніколи не здолати бартер.

Зрештою, на цьому стоять, як дізналися від співдоповідача Сергія Терьохіна, і в Комітеті з питань фінансів та банківської діяльності. Проте тут не погоджуються з надміру жорсткою процедурою оподаткування бартерних операцій з країнами СНД (особливо з Росією). Але в комітеті — проти стягнення ПДВ під час будь-якої передачі майна в тимчасове користування (оренди, лізингових операцій тощо). І тут відкидають пропозицію уряду погашати борги за рахунок дебетового сальдо, наполягаючи на відшкодуванні ПДВ протягом 15 днів. Утім слід врахувати, що є альтернативні проекти, котрі розглядали 11 вересня. А, може, знову хтось щось ускладнює? Напевно, [illegible] мав на увазі й народний депутат Павло Кузнєцов, який наприкінці засідання підняв угору постанову Верховної Ради з текстом бюлетеня для таємного голосування з вирішальних (зумовлюючих) положень до проекту закону України «Про вибори народних депутатів України». Запитання було непросте: чи вважати бюлетень дійсним, якщо він залишиться недоторканним (якщо не закреслять жодне «за» і жодне «проти»)?! Життя ставить свої складні запитання.

Сергій ВЛАД.

Виборчий закон...

(Початок на 1-й стор.).

А поки лічильна комісія після голосування підраховувала голоси, депутати обговорювали проект закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про податок на додану вартість», що його запропонував Комітет з питань фінансів та банківської діяльності. Та альтернативні проекти, що їх внесли В. Севрюков, О. Кужель, В. Пєхота, В. Алексеєв та інші. Зокрема, В. Севрюков зазначив, що з прийняттям проекту комітету буде втрачено мільйони гривень, а також наголосив, що коли не звільнимо від ПДВ порти, то в нас не буде морського транспорту і морських перевезень. О. Кужель також вважає, що прийняти проект, запропонований комісією, це те саме, що оголосити бойкот власним підприємствам. У той же час її проект, підтриманий міжфракційним об'єднанням підприємців, істотно зменшить податковий тиск. В. Алексеєв зазначив, що в результаті прийняття проекту комітету буде значно збільшено розмір непрямих податків, а також триватиме подальше вимивання обігових коштів. А у своєму проекті В. Алексеєв запропонував зменшити чи взагалі звільнити від ПДВ наукові та освітні організації. Відомий підприємець та депутат А. Черновецький наголосив, що нинішньою податковою полі-

тикою Верховна Рада до кінця скликання остаточно підірве економіку України, бо сьогодні закон про ПДВ має для економіки України катастрофічні наслідки. Тому він запропонував непомірно велику ставку ПДВ у 20 відсотків зменшити до 5. Під час обговорення запропонованих змін О. Кожушко зазначив, що саме податкова політика призвела до того, що обсяги транзитних перевезень через Україну скоротилися на 67 відсотків. А тим часом через Білорусь — значно збільшились. І головна причина цього не політика, а чинний закон про ПДВ. М. Чечетов вважає, що, говорячи з цієї трибуни про необхідність зменшення податків, ми часто чинимо навпаки. Зокрема, що стосується проекту закону про ПДВ, внесеного комітетом, то, на його думку, розробники ставили за мету —приведення закону до міжнародних норм, скорочення бартеризації та підведення підприємств під банкрутство з подальшою грошовою приватизацією. Але річ у тому, що гарно виписаний закон не працюватиме в наших реаліях. А щодо бартеру, то підприємства ідуть на нього тому, що інакше не можуть вижити.

Міністр фінансів Ігор Мітюков, підбиваючи підсумок обговорення, зазначив, що погоджується з багатьма пропозиціями, проте стосовно бартеру, цей закон завдасть удару здебільшого по тій його частині, що перебуває в тіні. Тим самим, відповідаючи на пропозицію перенести строк введення закону про ПДВ на 1 січня 1998 року, він відповів, що це призведе до багатомільйонних втрат бюджету. Тому, на думку міністра фінансів, сьогодні потрібно прийняти запропонований законопроект у першому читанні, з тим щоб доопрацювати з урахуванням усіх пропозицій. Цю ж думку підтримав доповідач від Комітету з питань фінансів і банківської діяльності С. Терьохін.

Після того, як, за словами Я. Ільясевича, про податок на додану вартість було сказано майже все, відбулося голосування за проект, що мав найкращі шанси бути прийнятим (запропонований О. Кужель), проте і він не набрав потрібної кількості голосів. Тому, на пропозицію В. Гетьмана, всі проекти закону про ПДВ було відправлено на повторне перше читання, з тим щоб Комітет з питань фінансів та банківської діяльності об'єднав їх в один.

Під час денного засідання Верховна Рада України змогла внести пропоновані зміни до Закону України «Про режим іноземного інвестування» і розпочала розгляд проекту закону про внесення змін і доповнень до Закону України «Про ставки акцизного збору та ввізне мито на тютюнові вироби», які передбачають збільшення цих ставок.

Сергій ЛАВРЕНЮК.
Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ЗАЯВА

про неправомочне і юридично безпідставне рішення Комітету Верховної Ради з питань правової політики і судово-правової реформи щодо ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпічменту

Деякі політичні сили протягом останніх років неодноразово робили спробу, без будь-яких на це підстав, ініціювати початок процедури імпічменту Президента України.

Особливо зростає число опозиціонерів до виконавчої влади з наближенням чергових парламентських виборів. Намагання озвучити себе на сторінках газет, радіохвилях і телеекрані за рахунок скандальних заяв набуває пріоритету в роботі деяких представників політичних сил. Насамперед «модним» та «героїчним» стало критикувати Президента України, звинувачувати його в усіх негараздах держави, закликати до ініціювання імпічменту. Робиться це, здебільшого, невправно як з юридичного, так і політичного погляду.

Дійшло вже й до того, що рішення про ініціювання імпічменту Президента України, яке є неправомочним і юридично безпідставним, приймає Комітет Верховної Ради України з питань правової політики і судово-правової реформи. Згідно з діючим законодавством ініціювання імпічменту не належить до функцій комітетів Верховної Ради України. А якщо взяти до уваги, що ключові посади в цьому комітеті займають народні депутати, які мають юридичну освіту, то таке тлумачення ними положень Конституції і Регламенту Верховної Ради взагалі викликає подив.

По-перше, за нього проголосували лише 7 членів комітету із 16. По-друге, складається враження, що члени комітету не читали відповідних положень Конституції України, Кримінального кодексу України або нездатні їх тлумачити чи свідомо їх перекручують.

Адже згідно зі ст. 111 Конституції України ініціювати питання імпічменту Президента України може лише більшість від конституційного складу Верховної Ради України. А головне, відколи це використання Президентом свого конституційного права стало вважатися таким, що підпадає під ознаки злочину? Накладати вето чи ні — право Президента як гаранта Конституції. А якщо хтось не згоден з певним актом Президента, то для цього є Конституційний Суд.

Далі. Деякі члени Комітету з питань правової політики і судово-правової реформи дуже хотіли б притягнути до відповідальності Президента згідно зі статтею 165 Кримінального кодексу України. Але варто уважно прочитати цю статтю, як стає цілком зрозуміло, що маємо справу з банальною політичною акцією осіб, які шукають будь-які шляхи до отримання депутатського мандата в наступному парламенті. І вона, ця акція, є по суті ні чим іншим, як політичною провокацією.

Тож чи усвідомлюють ці організатори і виконавці, що подібні політичні ігрища, оскільки йдеться про зневажливе ставлення не так до конкретної людини, як до глави держави, не сприяють авторитету України? Чи, може, їм байдужа доля країни, коли вже не гребують будь-якими засобами задля досягнення своєї мети? А, може, це просто моральна втома на фініші депутатського марафону?

З позицій нашого професійного досвіду і знань ми переконливо заявляємо, що дії Президента України, пов'язані з накладанням вето, повністю відповідають п. 30 ст. 106 Конституції України, згідно з яким він «має право вето щодо прийнятих Верховною Радою України законів із наступним поверненням їх на повторний розгляд Верховної Ради України». Підкреслюємо — Президент має право користуватися ним без будь-яких обмежень. Тобто ознак злочину, передбаченого ст. 165 та іншими статтями Кримінального кодексу України, що їх намагаються інкримінувати Президентові України, абсолютно немає. А отже, це, як бачимо, ще раз засвідчує повну відсутність підстав для ініціювання питання про усунення Леоніда Кучми з поста Президента України в порядку імпічменту.

Валерій ЄВДОКИМОВ,
голова Спілки юристів України, заслужений юрист України, народний депутат України;
Віктор МЕДВЕДЧУК,
президент Спілки адвокатів України, заслужений юрист України, народний депутат України.

Коментар

ВИБОРУ НЕМАЄ, ВИБОРИ — ГРЯДУТЬ

***Я**к відомо, 29 вересня за чинним Законом «Про вибори народних депутатів України» має стартувати виборчий марафон, щоб, як того вимагає Конституція, завершитися у березні 1998 року.*

Отже, 29 вересня має розпочатися формування окружних виборчих комісій. Крім того, парламент повинен встигнути до того часу розглянути пропозиції Президента України про склад Центральної виборчої комісії. Як заявив представник Президента у Верховній Раді Роман Безсмертний, ще два тижні тому глава держави подав у парламент такі пропозиції. Але, констатують депутати, вони їх іще й в очі не бачили, тобто не обговорювали в комітетах, групах і фракціях. Отака в загальних рисах ситуація на час, коли у Верховній Раді відбулося таємне голосування. Ним депутати фактично відкинули закладену в новому законопроекті про вибори змішану систему, не підтримали і діючу — мажоритарну. Однак зрозуміло, що 175 голосами не можна скасувати чинний закон. Тож поки що він залишається чинний. І навряд чи ситуація докорінно зміниться до кінця вересня. Бо, коли навіть через тиждень депутати під впливом якихось сил і повернулися б до розгляду законопроекту за змішаною системою, то фактично вже не залишиться часу для процедури схвалення його і оприлюднення Президентом України. Леонід Кучма, мабуть, мав точний прогноз, заявляючи, що він підпише такий закон, який ухвалить Верховна Рада. У кращому разі парламент зможе реалізувати лише зміни до чинного закону. Однак і цього може не статися, бо ліві сили вже заздалегідь заявили про блокування змін. А загалом протистояння у парламенті на грунті виборчого законодавства набуло такої сили, що неважко було спрогнозувати результат таємного голосування. Бо була можливість висловити свою думку таємно. Може, справа в тому, що депутати, і ліві, і праві, не відчувають реальних шансів потрапити до партійних списків у перших рядах. А щоб ввести в майбутній парламент лише лідерів цих політичних сил, для цього не потрібно змішаної системи. Лідери і без того мають свій електорат. Тому, мабуть, голоси в парламенті розділилися практично порівну — і за змішану систему, і проти неї, і за мажоритарну, і проти неї.

Утім, результати таємного голосування не зможуть стати запобіжним заходом драми, котра може розігратися через неможливість швидко сформувати парламент, тобто відразу обрати його конституційну більшість, 300 депутатів. А інакше він не буде правомочний і не зможе розпочати свою роботу як законодавчий орган. Адже депутати залишили без змін 50-відсотковий поріг, щоб вважати кандидата обраним. При цьому його може бути знято лише у другому турі голосування. Бо якщо законодавці все ж таки внесуть зміни до чинного закону, то у другому турі для визнання кандидата обраним потрібна буде лише відносна кількість голосів у порівнянні з іншим кандидатом.

Те, що парламент конституційною більшістю підтримав норму про голосування лише у день проведення виборів, дає підстави сподіватися, що виборча кампанія цього разу буде якоюсь мірою позбавлена певних фальсифікацій.

Досить демократичною є норма щодо представництва в окружних виборчих комісіях політичних сил. Однак це викликатиме суперечки, бо кількість членів окружних виборчих комісій, звичайно, менша, ніж може виявитися неблокованих політичних партій. А крім того, все ж таки серед окружкомівців, крім партійців, мають бути й фахівці — юристи. Інакше результати виборів можуть бути так і не встановлені.

Загалом результати голосування говорять за те, що партійним організаціям не залишиться нічого іншого, як максимально використати закладену в чинному законі можливість висування партією (виборчим блоком) своїх претендентів на кандидати в депутати. Тільки за цієї умови можна буде сподіватися на формування структурованого парламенту. Інакше і наступний часто ухвалюватиме рішення завдяки створенню ситуативної більшості, а не внаслідок чіткого дотримання програмних принципів політичної більшості парламенту, бо такої більшості просто може не бути. Таким законодавцем дуже легко управляти в прирученому режимі. Вчорашнє голосування — не виняток.

Світлана ПИСАРЕНКО.
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

Самоврядування: проблеми зростання

Михайло ЛУЖЕЦЬКИЙ:
«Є ще й неписані закони сумління»

***У** жовтні 1996 року в ратушу старовинного Дрогобича, найбільшого після Львова міста в регіоні, прийшла нова команда. Результати її діяльності: приріст виробництва за шість місяців цього року становить 17 відсотків, внесок в обласний бюджет збільшився на вісім мільйонів гривень. Які об'єктивні і суб'єктивні чинники впливають на переміни? Як сприяє їм Закон «Про місцеве самоврядування в Україні»? Про це розмова з міським головою Михайлом ЛУЖЕЦЬКИМ.*

— Михайле Петровичу, схоже, нова команда одразу взяла бика за роги, не нарікаючи на кризові явища, недосконалі закони тощо.

—Ми поставили перед собою мету відродити славу інтелекту великого європейського міста, потужного промислового центру, осередку інтелігенції, переконати самих дрогобичан, що це можливо. І взяли на себе персональну відповідальність за все, що робиться в місті. На жаль, саме поняття «персональна відповідальність» стало розпливчастою абстракцією для багатьох керівників, і це, вважаю, було головною причиною занепаду міста. Ми не вдавалися до старих адміністративно-командних методів, а вивчили ситуацію. Наприклад, коли прийшли до влади, у місті торгували привезеними з інших регіонів м'ясом, ковбасою, горілкою, мінводами.

Як же за таких умов поповнюватиметься місцевий бюджет? Зібрали разом переробників, працівників торгівлі і гарантували заохочення, пільги для тих, хто торгуватиме місцевими виробами. Почали працювати з банками. Філія Західно-Українського комерційного банку запропонувала переробникам — клієнтам банку — кредитування високоефективної лінії. А якщо хтось із торгівлі братиме для реалізації місцеві товари, то одержить пільговий кредит. Так зав'язався ланцюжок. З'явилися кошти для благоустрою міста. Хочемо, щоб Дрогобич мав європейський вигляд.

— А тепер повернімося до Закону про місцеве самоврядування. Чи сприяє він реалізації ваших задумів?

— Я чекав, що цей закон буде цивілізованіший і що ми не будемо повертатися до найгірших традицій радянської влади. Ось як закон регламентує повноваження голови: «... є підзвітним, підконтрольним і відповідальним перед територіальною громадою, відповідальним перед відповідною радою, а з питань здійснення виконавчими органами ради повноважень органів виконавчої влади — також підконтрольним відповідним органам виконавчої влади». Одне слово, пов'язали по руках і ногах, а як же бути з персональною відповідальністю? Виходить, що територіальна громада, яка мене обирала і перед якою я відповідальний за довіру, прирівнюється у своїх правах до депутатського корпусу, що становить 30 чоловік. За умов вищого рівня життя і вищого рівня свідомості голова може брати на себе суто представницькі функції, грати роль весільного генерала. Треба, щоб голова був жорстко контрольований і підзвітний тій людині, яка теж за щось відповідає. А колективна відповідальність — це кісього-на-всього ширма для... безвідповідальності.

Будуть нові вибори, прийдуть нові люди. Чи гарантовані ми від корисливих інтересів, коли голова «є розпорядником бюджетних, позабюджетних цільових (у тому числі валютних) коштів, використовує їх лише за призначенням, визначеним радою»?

Закони мають розробляти люди, які безпосередньо працюють на місцях, знають життя. Особливо важко виконувати ті популістські рішення згори, коли верхи добренькі, а низові структури не можуть бути такими в контексті реалій, а не підбитих вітром циркулярів.

Взяти хоча б пільги. Дехто прикриває ними бездіяльність і збагачується. Ми змушені були (всупереч закону) провести експеримент на транспорті, бо інакше б довелося зупинити його через нестачу коштів. Прикриваючись пільговиками, транспортники переконували нас, що проїзд оплачують лише 20 відсотків пасажирів, а отже — потрібні дотації з міської казни. За допомогою контролерів не вдалося з'ясувати, як є насправді. І ми ухвалили рішення: з шостої до дев'ятої ранку всі пасажири платять за проїзд, з дев'ятої до шістнадцятої — ніхто не платить, і до 24 годин знову всі платять. Коли знаєш кількість рейсів, їхнє наповнювання, можна підрахувати число реальних платників, адже пільговики, здебільшого пенсіонери, мало користуються транспортом у години пік. Внаслідок експерименту гроші — в касі, а не в кишені, і ми почали одержувати плюс п'ятсот гривень щодня. Звичайно, експеримент не без хвилі невдоволення, але врешті-решт маємо позитивний результат. 1997 року ми вдвічі зменшили дотації, а транспорт працює.

— І ви не боїтеся непопулярних рішень? Політичні сили по-всякому можуть «зіграти» на таких рішеннях.

— Вони вже це роблять. Зокрема, підігрівають настрої завсідників стихійного базару, що виник у самісінькому центрі міста, де за нашим задумом і традиціями від часів Юрія Дрогобича має бути місце відпочинку. А для торгівлі відведено іншу відгороджену ділянку, де з кожного і платню можна взяти, і змусити продавців прибрати за собою. Звичайно, можна навести порядок силовими методами, але я прихильник переконання.

Сподіваюся, що саме переконання, а не тертя допоможе дійти згоди з Дрогобицькою районною радою, що порушила питання про перереєстрацію всіх підприємств переробної галузі, щоби поповнити свій бюджет. Однак ці підприємства розташовані в місті, користуються його енергоресурсами. Навіть м'ясокомбінат використовує лише 10 відсотків місцевої сировини, а що вже казати про горілчаний завод. А стосовно втручання у підприємницьку діяльність... Коли на підприємстві все гаразд, владі кажуть: «Ми — ЗАТ, не маєте права втручатися». А коли підприємство занепадає і тисячі людей залишаються без засобів до існування, вони приходять попід наші вікна і кричать: «Ганьба». То хіба може міський голова перекласти персональну відповідальність за їхню долю на когось?

Є ще неписані закони сумління. Я ладен втратити тисячу голосів виборців на непопулярних рішеннях, аби переконати чотири тисячі городян у доцільності ухвалених програм. Зокрема, в процесах приватизації не варто повторювати досвід 1939 року — у зворотному напрямі. Більшість об'єктів, що розташовані в центрі, мають залишатися у муніципальній власності. А інакше всі вони перетворяться на кав'ярні чи магазини з нехитрим польським крамом. І «золоті яєчка» не потраплять у міську казну. Зустрічаючись з представниками ряду польських міст, я пересвідчився, що й там дотримуються такої політики: залишають найвигідніші об'єкти у муніципальній власності.

— Дякую за розмову і зичу успіхів у вашій орієнтації на Європу.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.
Львівська область.

Врожай-97

... А про наступний дбай

У народі кажуть: один урожай збирай, а про наступний дбай. Цю мудрість добре засвоїли у Кілійському районі Одещини. Тут нині зібрали більш як 41 центнер зернових з кожного гектара на круг. Тепер, аби не знизити «планку», дбають про врожай-98. Вчасна оранка грунту й підготовка техніки та насіння, його протруювання — це само собою, агітувати й підганяти тут нікого не треба. А ось щодо накопичення мінеральних добрив, то проблеми виникали передусім фінансового характеру. Однак виходи з ситуації знайшли і зараз, напередодні масової осінньої сівби, мають туки на всі відведені під озимину площі. Насіння, отож, ляже в грунт водночас із внесенням повних норм мінеральних добрив.

А це нині вкрай важливо. Бо, по-перше, високий урожай «виніс» з грунту багато поживних речовин. По-друге, часті й щедрі дощі повимивали залишки добрив із верхніх його шарів. Чим же «харчуватимуться» сходи озимини? А ще коли врахувати, що, за прогнозами, зима очікується досить сувора, то слабкі рослини можуть повимерзати, загинути. З урахуванням цих обставин, вважають фахівці облсільгоспуправління, й має вестися осіння сівба. Її практичне гасло — «Жодного гектара — без добрив». Однак гасло гаслом, а слід мати, що в грунт покласти. У кілійців 100-відсоткові запаси добрив, такі самі — у Кодимському районі, непогані в Балті, Любашівці. А в решті районів: у Великомихайлівському, Болградському, Білгород-Дністровському, Біляївському, деяких інших завезено добрив лише на десяту, а де й на двадцяту частку посівних площ. Тут, на жаль, побутує «філософія»: вологи в грунті досить, добрі сходи гарантовано, а гроші — вони не тільки на добрива потрібні, є й нагальніші потреби...

У деяких господарствах, до того ж, зволікають з підготовкою грунту. Зважаючи на це, дехто збирається сіяти по стерньових. Що ж, такі «мудрі» були й торік: на площі в 22 тисячі гектарів озимі в області таки розмістили по стерньових. А навесні 18 тисяч із них довелося пересівати, бо насіла жужелиця. То що, урок не пішов на користь?

Одеська область нині в лідерах за врожайністю та валовим збором зернових в Україні. Не заколисав би, однак, успіх. Й не довелося б подекуди замість зерна збирати кукіль. Кілійцям таке не загрожує. Тож до їхнього досвіду й передбачливості не зайве й придивитися...

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

У номер

● *Запоріжжя*

Місто скинулося на тролейбус

На десять тролейбусів поповниться до кінця року парк електротранспорту Запоріжжя. Реальна можливість придбати їх, повідомив перший заступник міського голови Павло Михайлик, з'явилася завдяки виконанню програми «Міський транспорт», коли запоріжцями було зібрано більше п'яти тисяч тонн металобрухту. Наступного року у такий спосіб планують придбати ще й трамваї.

● *Суми*

Почесне звання потрібно заслужити

Шосткинська міська рада народних депутатів прийняла рішення присвоювати за рекомендаціями та поданнями адміністрацій трудових колективів звання «Почесний громадянин міста Шостки» усім, хто має особливі заслуги в розвитку виробництва, науки, культури, громадсько-політичному житті і за кого проголосують дві третини депутатів ради. Щасливцям надаватимуть різні пільги.

● *Сімферополь*

Я б кримськотатарську вивчив...

Асоціація кримськотатарських працівників освіти «Мааріфчи» висловила стурбованість з приводу ситуації, що виникла в кримських школах з викладанням кримськотатарської мови. У відкритому листі на ім'я керівників міністерств освіти України та автономної республіки педагоги зазначили, що через фінансові ускладнення місцева влада відмовляється фінансувати вивчення кримськотатарськими школярами рідної мови. А там, де гроші знаходять, директори шкіл ставлять уроки мови перед чи після основних занять, що не дає можливості їх відвідувати більшості дітей з віддалених сіл. Асоціація «Маарiфчи» закликала Міністерство освіти Криму розробити програму поетапного переведення окремих шкіл на викладання кримськотатарською мовою, а також підготовки вчителів-предметників для таких навчальних закладів.

● *Донецьк*

Усі інвестори в гості до нас

Перший міжнародний інвестиційний форум-ярмарок «Донбас-інвест-97» відбудеться в шахтарській столиці наприкінці жовтня. Він стане масштабною презентацією економічного потенціалу області, а його іноземні учасники отримають можливість особисто ознайомитися з роботою перспективних фірм і підприємств. Мета заходу, що проводиться під егідою облдержадміністрації, — залучення коштів до регіону.

● *Івано-Франківськ*

У «справі дітей» поставлено крапку

В Івано-Франківському обласному суді оголошено вирок у так званій «справі дітей». Головний лікар Львівського перинатального центру В. Дорошенко засуджений до чотирьох років позбавлення волі у виправно-трудовій колонії загального режиму, а головний лікар обласної клінічної лікарні Б. Федак — до 2 років і 6 місяців. Суд ухвалив застосувати щодо них статтю про амністію з нагоди першої річниці Конституції України. Колишні заступник голови Львівської облдержадміністрації Ю. Зима, голова Галицької райдержадміністрації З. Урсул позбавлені волі, відповідно, на три та два роки, але суд надав відстрочку виконання вироку два роки. Упродовж семи днів підсудні мають право оскаржити вирок у вищих судових інстанціях.

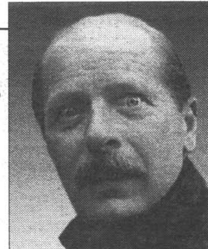
Чим тебе здивувати, кіноглядачу дорогий?..

(Початок на 1-й стор.).

Мабуть, нікому не треба пояснювати, чому це свято збіглося з днем народження Олександра Довженка. Адже це він перший спробував навчити нас лічити зорі на перекинутому небі й, попри все, не втрачати щастя бачити оті зорі навіть у буденних калюжах. Наскільки здібними виявилися учні — існує кілька версій. Однак ми обіцяли лише про приємне. Отож...

На столичній кіностудії, що гордо носить ім'я класика українського кіно, сьогодні розпочнуться урочистості. Гостей пригощатимуть яблуками з саду, що колись посадив сам Довженко. Щоправда, окремою окрасою свята мала стати церемонія вшанування лауреата почесної кінематографічної премії. Та, як сказав голова Комітету з Державної премії імені О. Довженка Микола Мащенко, — не судилося. А шкода. Бо кандидатури були висунуті справді достойні: режисери Кіра Муратова, В'ячеслав Криштофович, Дмитро Богданов та Олександр Муратов. Жодний з митців не набрав необхідної кількості голосів для перемоги.

Ще одну приємну новину ми почули з вуст заступника міністра культури і мистецтв Ганни Чміль. Виявляється, що за останні півтора року українські кінематографісти зняли 8 художніх картин та кілька повнометражних документальних й анімаційних стрічок. Пишатися справді є чим. Бо не часто на майже абсолютному безгрошів'ї кінематографістам вдається знімати стрічки, на які звертають увагу такі авторитетні кінофестивалі, як Каннський. На останньому, який цього року помпезно розміняв шостий десяток, у престижній програмі «Двотижневик режисера» було представлено український фільм В'ячеслава Криштофовича «Приятель небіжчика» —спільне україно-французьке виробництво. Між іншим, подейкують, що ця кінострічка навіть стане самоокупною, бо вже укладено певні угоди. Кошти від продажу фільму лише росіянам мають покрити витрати на виробництво фільму. Ще одна стрічка «Принцеса на бобах» Вілена Новака лідирувала серед закуплених фільмів на останніх кіноринках та фестивалях.

Взагалі, нині на студії імені Довженка запущено широкомасштабні проекти Романа Балаяна, Олени Дем'яненко, Юрія Іллєнка, Миколи Засєєва. В Одесі знімає Наталя Мотузко. Усі картини ввійшли до плану виробництва 1997—1998 років.

Підтримати святковий настрій прихильників десятої музи допоможуть і кінопрокатники. У столичних кінотеатрах «Україна», «Кінопанорама» та «Загреб» демонструватимуться кращі вітчизняні стрічки. Обіцяють, що на глядачів тут чекатимуть приємні сюрпризи.

Алла РОМАНЧУК.

На знімках: кадр з фільму Олександра Муратова «Вальдшнепи»; режисер В'ячеслав Криштофович.

Фото Віталія ЗАПОРОЖЧЕНКА

Поки актори пили шампанське, фільми «дивились» у порожній зал

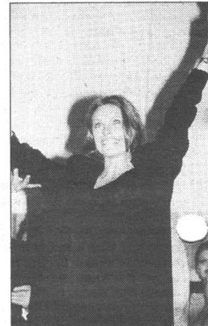
Фестивалі

У СТОЛИЦІ відбувся Другий відкритий фестиваль акторів кіно «Стожари», зорганізований Гільдією кіноакторів України за сприяння Спілки кінематографістів України та Міністерства культури і мистецтв.

Як сказав у день старту семиденного кіномарафону «Стожарів» відомий польський режисер Єжі Гофман, аби глядачеві хотілося йти у кіно, режисери та актори повинні мати бажання знімати для нього фільми. В інтер'єрі напівпорожнього (або напівзаповненого — кому як до вподоби) залу найбільшого в столиці кінотеатру «Київська Русь» це певною мірою жартівливе привітання набуло полинового присмаку: якщо глядач «не хоче», отже, кіношники постаралися не досить... І дарма жартував Марк Рудінштейн, мовляв, це не людей мало, це зал занадто великий — гірку моменту відчули всі «зоряні» гості: Барбара Брильська, Івар Калниньш, Микола Олялін, Володимир Гостюхін, Даніель Ольбрихський та ін. Навіть Лариса Кадочникова, котра відзначила напередодні свій ювілей, та корінний киянин Михайло Светін, якого зал зустрів оваціями...

Фестиваль явив загалові 16 українських фільмів останніх років. З них у найбільшій кількості номінацій було заявлено: «Святе сімейство» М. Бєлікова, а також «Вічне колесо» В. Домбровського, «Партитур на могильному камені» Я. Лупія, «Приятель небіжчика» В. Криштофовича, «Принцеса на бобах» В. Новака, «Москаль-чарівник» М. Засєєва та «Репортаж» В. Балкашинова. Кінематографію дружніх країн було представлено чотирма фільмами: «Єрмак» і «Барханов та його охоронці» (Росія), «Дебора» (Польща) та «Красиве село красиво горить» (Югославія). Відповідна представницька пропорція зберігалася й у конкурсних акторських номінаціях.

Пасьянс пристрастей високопрофесійного акторського журі розклався так: дві переможні «Плеяди» відійшли до росіян — Ігоря Бочкіна за кращу головну чоловічу роль та Всеволода Шиловського за чоловічу роль другого плану. Білорус Анатолій Катеньов показав себе кращим у короткометражному кіно. У нас кращими були жінки: Марина Могилевська (головна роль), Ніна Шарапова (роль другого плану), Наталія Доля (дебют). Перемогу в новій номінації «Непрофесійному виконавцю ролі», за визначенням журі критиків та кінознавців, здобула Тетяна Кривицька.

Тепер про інше: незважаючи на потужну рекламну кампанію та навколоакредитаційний ажіотаж, вищеозначений конкурс акторської майстерності так і не перетворився на масове свято кіно, навіть у контексті окремого міста. Іноді в залі можна було нарахувати лише кілька десятків глядачів...

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

На знімках: Наталя Могилевська; приз за акторську майстерність «Плеяда».

Фото Олександра КУТЛАХМЕТОВА.

Європа була зайнята футболом

У всіх європейських відбіркових групах чемпіонату світу-98 позавчора відбулися чергові календарні матчі.

Група 1. Данія—Хорватія. 3:1. Боснія—Словенія. 1:0. **Група 2.** Англія—Молдова. 4:0. Грузія—Італія. 0:0. Цей результат робить честь грузинському футболу, який, безперечно, має великий потенціал.

Група 3. Угорщина—Азербайджан. 3:1. Норвегія—Швейцарія. 5:0. **Група 4.** Білорусь—Австрія. 0:1. Швеція—Латвія. 1:0.

Група 5. Болгарія—Росія. 1:0 (Іванов, 55). Форвард болгарської збірної Христо Стоїчков напередодні зустрічі в Софії, можливо, не зовсім у коректній формі зробив прогноз. Він пообіцяв позбавити Росію участі в чемпіонаті світу. І мав рацію. Після цієї поразки шанси російської команди різко знизилися. Адже у стикових матчах за путівку до Франції її можливими суперниками стануть датчани, італійці або англійці. А Болгарія тим часом на радощах уже «змочує» отримання французької візи.

Група 6. Словаччина—Югославія. 1:1. **Група 7.** Сан-Марино—Туреччина. 0:5. **Група 8.** Румунія—Ісландія. 4:0. Литва—Ірландія. 1:2.

Група 9. Збірна Німеччини, скориставшись тим, що команда України цього разу відпочивала, вийшла на перше місце. Німеччина—Вірменія. 4:0. Нарешті налагодив «приціл» капітан німецького колективу Юрген Клінсманн, який провів два м'ячі.

Під завісу відбіркового циклу привернула до себе увагу збірна Албанії. На нейтральному полі в Цюріху (Швейцарія) вона здобула свою першу перемогу в турнірі — над футболістами Північної Ірландії, які вже не мають жодних мотивацій, — 1:0. Цей гол на 69-й хвилині забив Алтин Хачі. За таких умов вірменська збірна дістала шанс на четверте підсумкове місце. І, будьте певні, 11 жовтня в Єревані постарається підняти свій престиж у матчі проти національної команди України. Про це мають добре подумати гравці і тренери нашого колективу.

А поки що турнірна таблиця в дев'ятій групі має такий вигляд:

	В	Н	П	М	О
Німеччина	5	4	0	19-6	19
Україна	5	2	2	8-6	17
Португалія	4	4	1	11-4	16
Вірменія	1	5	3	8-15	8
П. Ірландія	1	4	4	6-9	7
Албанія	1	1	7	4-16	4

Нагадуємо, що завершальні матчі у цій групі відбудуться 11 жовтня. Зустрічаються: Вірменія—Україна, Португалія—Північна Ірландія, Німеччина—Албанія.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

***

Волейбол

Ейндховен (Нідерланди). Чемпіонат Європи. Чоловіки. Фінальний турнір. Україна—Болгарія. 3:2. Україна—Нідерланди. 0:3. Україна—Фінляндія. 3:0. Україна—Чехія. 3:2.

Баскетбол

Кубок Корача. СК Миколаїв—«Славія» (Болгарія, Софія) — 66:67. Кубок Ронкетті. ТІМ-СКУФ (Київ)—АКРО (Румунія, Бухарест) — 56:56.

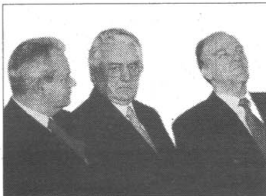
Що потрібно Боснії: вибори чи новий «Дейтон»?

З*АВТРА та післязавтра у Боснії й Герцеговині мають відбутися вибори до місцевих органів влади. Це — ще одна давноомріяна акція світових атлантів в особах ООН, ОБСЄ та адміністрації Президента США, які з останніх сил підпирають собою ще не старі, але вже добряче потрощені стіни будівлі БіГ.*

Кожний такий боснійський захід світового співтовариства супроводжується зазвичай скандалами, перестрілками, взаємними обвинуваченнями та, врешті-решт, банальним запитанням: чи хочуть боснійські мусульмани, серби та хорвати жити в одній державі? Не хочуть! — доводять і опитування населення, й публічні заяви лідерів етнічних груп. Навіщо ж втомлені атланти тримають те, що, найприродніше, вже давно має бути розділеним? Розумної відповіді на це запитання немає, зате є традиційна: так регламентують Дейтонські угоди. Отож, Дейтонські угоди — це, виходить, уже догма. Справді: керівництвом до якоїсь логічної дії вони вже, схоже, бути не можуть.

Що ж дадуть змученій Боснії завтрашні вибори? Ситуація абсолютно непередбачувана. У Сербській Республіці — внутрішньополітична криза, і таборам Біляни Плавшич та Радована Караджича не до виборів, прихильники останнього взагалі оголосили про можливість бойкотування заходу (а вони контролюють половину сербської території БіГ). Так само, як і лідери хорватів, котрі протестують проти виключення місією ОБСЄ кількох хорватських кандидатів з виборчих списків у Мостарі: член Президії БіГ від хорватів Крешимир Зубак виступив зі спеціальною заявою, у якій звинуватив мусульманську сторону та місію ОБСЄ в «антихорватській істерії». Тобто ситуація стає дедалі напруженішою, і чи не стануть вибори сірником, запаленим біля величезної бочки бензину? Тим більше, що сумні приклади є. У червні минулого року в місті Мостар відбулися «зразково-показові» вибори до органів міської влади, покликані, на думку організаторів, показати можливість спільного проживання хорватів, мусульман та сербів. І вибори «показали». Серед хорватів і мусульман перемогли саме ті, хто виступає за розділене співіснування, а сербів-біженців, що приїхали голосувати на наданих ЄС автобусах, узагалі побили.

Що й казати: такі події, які красномовно засвідчують взаємну сербсько-хорватсько-мусульманську «любов та повагу», відбуваються в Боснії і Герцеговині постійно. Чи не природніше було б допомогти трьом народам цивілізовано розлучитися, оформити кордони? Адже зрозуміло, що заряд ненависті й взаємонесприйняття, закладений боснійською війною, набагато потужніший за потенціал Дейтонських угод. Найдієвішою з усіх дейтонських планів стала присутність у Боснії та Герцеговині сил НАТО: саме завдяки їм співмешканці цієї великої комуналки знову не зчепилися у дво- чи трибої. Та більше Дейтон дати просто не в змозі, це надто очевидно після майже двох років, що минули від часу підписання мирних угод. Потрібен новий «Дейтон», який розділив би те, що склеїти, як виявилося, неможливо. Жодні вибори справі не зарадять.

Грудень 1995 року, Дейтон (США). Мілошевич, Туджман та Ізетбегович щойно підписали мирні угоди. Але дивляться в різні сторони — так і досі.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

Армен ХАНБАБЯН, «Голос України» (із Єревана)

Радість - це газифікація всієї країни

Ц*ЬОГО тижня відбулася подія, що в будь-якій іншій країні колишнього Союзу не викликала б такого резонансу. Однак для Вірменії її важко переоцінити.*

Один із найбільших районних центрів країни — курортне місто Джермук — отримав природний газ. Річ у тім, що ось уже шість років уся Вірменія через відомі причини, пов'язані з блокадою з боку Азербайджану і різким падінням рівня життя населення, перебуває в умовах дуже жорсткої енергетичної недостатності. Однак за останні півтора року міністерству енергетики і працівникам управління «Вірменгазпрому», здається, вдається поступово поліпшувати становище. В минулому залишилися ті часи, коли мешканці міст і сіл Вірменії отримували електроенергію по годині на добу. Протягом останніх місяців відновлено цілодобове електропостачання побутового сектора і підприємств республіки. А з весни нинішнього року вірменські газовики приступили до відновлення газопостачання. В деяких громадах Вірменії і в одному мікрорайоні Єревана уже знову запалали газові конфорки. Річ не тільки в тому, що державі вдалося знайти кошти для оплати голубого палива, котре надходить до Вірменії. Спеціалісти знайшли дотепне рішення, що дозволяє поступово відновити газопостачання без докорінної реконструкції застарілої мережі трубопроводів. Замість того, щоб заміняти труби, що дуже складно і дорого, вірменські газовики проштовхують нову поліетиленову трубу в стару залізну і тим самим розв'язують складне технічне питання.

За словами міністра енергетики Вірменії Гагіка Мартиросяна, в разі, якщо вдасться закупити і встановити в квартирах мешканців сучасні газові лічильники, енергетики беруться повністю відновити газопостачання протягом найближчих 2—3 років. Навряд чи треба говорити, що це значить для жителів країни, що не бачила газу з 1991 року. Відновлення газопостачання, безумовно, позитивно позначиться на екології, зокрема, скоротиться масове вирубування лісу, яке відбувалося досі напередодні кожної зими. Однак, слід зауважити, що газ — дороге задоволення, та й встановлення лічильників міністерство має намір проводити за рахунок споживачів. Тому навряд чи можна припустити, що газом користуватимуться абсолютно всі. Багато хто досі перебуває за межею бідності. Однак, є надія, що добродійні фонди зарубіжної вірменської діаспори, які вже зацікавилися цією програмою, нададуть деяку підтримку співвітчизникам у Вірменії, хто найбільше цього потребує.

Хоч би як там було, здається, що енергетична блокада, яка руйнувала всю економіку країни, може бути подолана. До речі, спеціалісти вважають, що цьому буде сприяти укладена у Москві угода про постачання російського газу в Туреччину через територію Вірменії. Більше того, якщо цю домовленість буде реалізовано, Вірменія почне виробляти стільки електроенергії, що зможе продавати її сусіднім державам.

Хроніка. Факти. Події

● *Київ*

Інтерес є, і він щодня зростає

Учора заступник Голови Верховної Ради Віктор Мусіяка зустрівся з головою Асоціації японсько-української дружби парламенту Японії Йочіро Хаясі, що перебуває в Україні з візитом. Під час зустрічі Віктор Мусіяка розповів японському гостеві про питання, які належить розв'язати Верховній Раді на цій сесії. Окрім того, йшлося про перспективи співробітництва України та Японії як на рівні парламентів, так і на рівні двох держав.

З Йочіро Хаясі зустрілися і члени групи україно-японської дружби Верховної Ради, яку очолює Валерій Череп. У розмові пан Хаясі високо оцінив здобутки, що їх досягла Україна протягом шести років, особливо на міжнародній арені. Але в Японії усвідомлюють: поки що у нашої держави перехідний період. Коли економіка України стане більш стабільною, тоді сюди підуть японські інвестиції, відзначив пан Хаясі: «А інтерес до співробітництва з вашою державою зростає щодня».

Почалися дні Болгарії

Учора в Києві відбулося урочисте відкриття Днів Болгарії. Віце-президент Болгарії Тодор Кавалджиев нещодавно зазначив, що президент і уряд його країни надають особливого значення цій акції. Дні Болгарії в Україні, які триватимуть до 18 вересня, стануть не тільки культурною подією, а й кроком на шляху до активізації всебічного співробітництва наших країн у різних галузях.

● *Токіо*

Готові допомогти рисом

Уряд Японії офіційно вирішив надати Північній Кореї допомогу на суму 27 млн. доларів. Це рішення прийнято після того, як у Пекіні успішно завершилися неодноразово припинювані складні японсько-китайські переговори про надання можливості відвідувати батьківщину японкам, одруженим з північнокорейськими громадянами. Гроші, як планово, буде передано ООН, яка закупить на них для КНДР 70 000 тонн рису. Перші поставки продовольства Північній Кореї можуть здійснитися вже протягом поточного місяця.

● *Брюссель*

Переговори з кандидатами в НАТО

У брюссельській штаб-квартирі НАТО почались офіційні переговори з країнами, які на мадридському саміті в липні обрано із 12 кандидатів на вступ до альянсу. В середу відбувся перший раунд переговорів з Угорщиною, 16 вересня в Брюсселі очікують делегацію Польщі, 23 вересня — Чехії. Угорщину представляв заступник міністра закордонних справ Іштван Сомоді, а НАТО — новий помічник генерального секретаря з політичних питань Клаус-Петер Клайбер.

За повідомленнями кореспондентів "ГУ" і зарубіжних агентств.

Знали та мовчали

І в Японії люблять зберігати таємниці атомних інцидентів

Я*ПОНСЬКУ корпорацію з розробки енергетичних реакторів та ядерного палива («Донен») знову викрито у приховуванні й підтасовці фактів щодо ситуації на її об'єктах.*

Цього разу, як показала перевірка, проведена Науково-технічним управлінням (НТУ) Японії, це державне підприємство примудрялося довгі роки приховувати факт затоплення ядерного сховища у містечку Токаймура, що за 115 кілометрів на північний схід від Токіо. В результаті корозії двох тисяч сталевих бочок із відходами АЕС, що зберігалися там протягом 30 років, сталося широкомасштабне витікання радіоактивних матеріалів, про яке було офіційно оголошено наприкінці серпня.

До цього часу «Донен» запевняла, що вперше дізналася про потрапляння дощової води до підземних бетонних сховищ 1982 року в ході чергової інспекційної перевірки комісії НТУ. Однак насправді, як виявилося, факт їхньої розгерметизації став відомий ще за 12 років до цього, ледь не відразу після того, як об'єкт став до ладу. Наступна бездіяльність керівництва державної корпорації і прямий обман Науково-технічного управління, яке зажадало свого часу виправити становище, призвели до того, що рівень води в деяких бункерах сягнув 2,5 метра, а вміст у ній радіоактивних речовин у 10 тисяч разів перевищив усі дозволені норми.

До того ж, перевірка виявила, що більше 80 відсотків коштів, виділених з державного бюджету на перебудову ядерного сховища в Токаймурі, керівництво «Донен» витратило на зовсім інші цілі й також приховало це від уряду, повідомивши, що всіх «необхідних заходів» вжито. Однак ці заходи обмежувалися періодичним відкачуванням води з бункерів. Зараз «Донен» пояснює свою бездіяльність тим, що йшлося про низькорадіоактивні відходи, і не було жодних свідчень виходу радіації за межі сховища. В результаті, було вирішено почекати, коли стане до ладу 1998 року нове підприємство з переробки таких відходів АЕС із тим, щоб там їх повністю ліквідувати.

Раніше «Донен» уже неодноразово викривали в намаганнях приховати правду про масштаби тих чи інших інцидентів на своїх ядерних об'єктах. Це стосувалося, зокрема, вибуху в одному з цехів з переробки ядерних відходів, що стався в березні цього року в Токаймурі, коли 37 осіб було опромінено. У квітні корпорація на 30 годин затрималася з оголошенням про витікання радіоактивного тритію на експериментальному реакторі «Фуген» у місті Цуруга, а 1995 року «Донен» подала фальсифіковану доповідь про аварію на першому і єдиному в Японії бридерному реакторі «Мондзю», який з того часу зупинено, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Болгарське село Широка-Лика розташувалося в долині ріки Лиджа й оточене мальовничими Родопськими горами. Місцеві жителі досі зберігають старі традиції, відзначаються гостинністю та тчуть найяскравіші килимки й ковдри в Болгарії. Ну й повеселитися, як свідчить знімок, полюбляють. Не дивно, що родопська пісня вважається найемоційнішою.

ПОНЕДІЛОК, 15 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий зріз
09.10 Національний хіт-парад
09.15 Телефільми
10.00 УТН
10.10 Секрети вічності
10.40 Авансцена. «Загадка Федора Протасова»
11.10 І тільки музика
11.55 Х/т «Два гусари». 1 с.
13.00 УТН
13.10 Х/т «Два гусари». 2 с.
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Мультфільм
16.30 Юнацьке ток-шоу «Вибрики»
17.00 Т/ф «Михайлова гора. Жадаю, жадаю весни...»
17.30 Народний художник України Сергій Шишко
18.10 Національний хіт-парад
18.15 Музичний калейдоскоп
18.35 Формула успіху. Автозаз: сьогодні і завтра
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Саме той
19.35 Д/т «Кумарі. Божественне дитя, або секрет Непальського Королівства»
20.15 Анонс
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірня казка
21.00 УТН
21.30 Спортивний канал
23.20 Національний хіт-парад
23.25 УТН
23.35 Анонс
23.40 Концерт українських естрадних виконавців. 1 ч.

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Інформаційно-розважальна програма «Сніданок з «1+1»
08.00 Продовження серіалу «Доктор Квін». 46 с.
09.15 Серіал «Марія». 10 с.

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Науково-популярний фільм «Гетьман Іван Мазепа»
10.25 Закон є закон
10.30 Х/ф «Ніагара»
12.00 Художник. Юрій Нікітін
12.55 Закон є закон
13.00 Час рікою пливе
13.30 Імена. В. Дрозд
14.00 Х/т «Вогняні барабани». 1 с.
14.50 Закон є закон
14.55 Прогноз погоди
17.00 Освітній канал: Боги та люди в міфах народів світу. Автограф. І. С. Козловський
17.55 Закон є закон

Студія «1 + 1»

18.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунки». 252 с.
18.30 Телесеріал «Династія». 11 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллою Мазур
20.00 Продовження серіалу «Доктор Квін». с. 46
21.00 Ток-шоу Миколи Вересня «Табу»
21.30 Прем'єра серіалу «Цілком таємно». 3 с.
22.30 Олександр Ягольник представляє музичний конкурс «Пісня року»
23.15 ТСН: телевізійна служба новин з Ігорем Слісаренком
23.30 «Монологи» — програма Віталія Вульфа «Срібна куля»

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Інтерновини.
07.10 Соняшники.
08.00 Інтерновини.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Спорт-тайм.
08.55 PRO UKRAINE.
09.30 Гумористичний серіал «Полуничка». «Чайник».
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.45 Інтервісті.
18.55 Серіал «Дівчина на ім'я Доля».
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.50 Вечірня казка.
21.00 Серіал «Полтергейст-2».
21.50 Тема.
22.30 Інтерновини.
22.45 «Паризькі таємниці» Е. Рязанова. Робер Осейн.
23.30 Інвестиції: польські уроки.
23.40 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.50 Музичні новини.
00.10 Нічний канал. Слава і честь «зірок» у фільмі «Папараццо».
01.20 Прогноз погоди.

КДРТРК

17.05 Анонс.
17.10 Постскриптум.
17.30 Худ. фільм «Милий ворог».
18.20 За київським часом.

ICTV

06.00 «Синій комірець». З телесеріалу «Шляхи Права»
07.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
08.00 Чарівний світ Діснея: «Гуфі і його команда». Мультсеріал
08.30 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик (ТІА «Вікна»)
09.00 «Даллас». Телесеріал. 235 серія
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 Сонячний хрест (ТК «Міст»)
11.30 Ток-шоу «... з Ольгою»
12.00 Лего-експрес
12.45 Кіножурнал «Єралаш»
13.00 Час «Ч». Військовий тележурнал
13.30 Шикуйсь, шлягер! Програма для військовослужбовців
14.00 «Жодного дня без пригод». Художній фільм
15.05 «Каспер і його друзі». Мультсеріал
15.30 Мистецький канал «Територія А». Хітпарад
16.30 Чарівний світ Діснея: «Качині історії». Мультсеріал
16.57«Привіт, матусю». Мультсеріал
17.00 «Безпечний обмін». З телесеріалу «Шляхи Права»
17.58, 21.58, 22.58 — Миколина погода
18.00 Візит. Франція, Андалузія. ч.2
18.30 Мистецький канал «Територія А»
19.00 Ток-шоу «... з Ольгою»
19.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
19.30 «Готель». Телесеріал
20.26, 23.26 Кліп дня від «Мюзік-Радіо 101FM»
20.30 «Даллас». Телесеріал. 236 серія
21.30 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.00 «Кегні і Лейсі». Гостросюжетний телесеріал
22.45 Мистецький канал «Територія А». Хітпарад. Лідер дня
22.50 УМЗ: Україна стає мобільнішою
23.00 Економічний вісник
23.30 «Полісмен і злодії». Художній фільм
01.00 Програма передач на завтра

ВІВТОРОК, 16 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Концерт духовної музики
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Футбол від «УТН»
10.40 Телефільм
11.00 Канал «М». Малята. 1 ч.
11.30 Свічадо
12.00 Мультфільм
12.10 Служу народу України
12.40 Дайджест економічних новин
13.00 УТН
13.10 Х/т «Овід». 1 с.
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Мультфільм
16.25 Один із тисячі уроків
16.50 Секрети вічності
17.20 Планета людей
17.40 Палітра. Ю. Новіков
18.10 Київський мед
18.15 Зірки світового балету
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Саме той
19.35 TV-історія
20.05 Телефільм
20.15 Національний хіт-парад
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірня казка
21.00 УТН
21.40 Вісник уряду
22.00 Х/т «Дядечків сон»
23.20 Національний хіт-парад
23.25 УТН
23.35 Анонс
23.40 Х/т «Адам одружується з Євою». 1 с.
00.45 Концерт українських естрадних виконавців. 2 ч.

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Інформаційно-розважальна програма «Сніданок з «1+1»
08.00 Серіал «Район Мелроуз». 7 с.
09.15 Серіал «Марія». 11 с.

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Д/ф «Про Василя Єрошенка»
10.25 Закон є закон
10.30 Х/ф «Подарунок на іменини»
11.35 «З дитинства кут я малював»
12.05 Закон є закон
12.10 Від «Перехрестя» — до успіху
12.40 Д/т «Балада про Шампань»
13.35 Телеанонс
13.40 Мультфільм
14.00 Х/т «Вогняні барабани». 2 с.
14.50 Закон є закон
14.55 Прогноз погоди
17.00 Освітній канал: Творчість М. Леонтовича. М. Хвильовий. «Мати»
17.55 Закон є закон

Студія «1 + 1»

18.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунки». 253 с.
18.30 Телесеріал «Династія». 12 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллою Мазур
20.00 Програма «Імперія кіно» представляє Шер, Демі Мур та Сісі Спейсек у фільмі «Якби стіни могли говорити»
21.45 «Сам собі режисер»
22.15 Серіал «Район Мелроуз». 7 с.
23.15 ТСН: телевізійна служба новин з Ігорем Слісаренком
23.30 Світ спортивних подій у програмі Сергія Полховського «Проспорт»

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Інтерновини.
07.10 Теленок.
08.00 Інтерновини.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
08.30 Серіал «Дівчина на ім'я Доля».
09.05 Фан-клуб.
09.30 Гумористичний серіал «Полуничка». «Моментальне фото».
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.45 Інтервісті.
18.55 Серіал «Дівчина на ім'я Доля».
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.50 Вечірня казка.
21.00 Кіноколекція «Інтерканалу». Телесеріал «Спрут». 1 серія.
22.30 Інтерновини.
22.45 Вітражі.
23.35 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.45 Нічний канал. Магія: світ надприродного.
00.15 Живий звук. О. Єгоров.
00.45 Прогноз погоди.

КДРТРК

10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Худ. фільм «Милий ворог».
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фільм «Милий ворог».
18.20 За київським часом.

ICTV

06.00 «Безпечний обмін». З телесеріалу «Шляхи Права»
07.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
07.57 Миколина погода
08.00 Чарівний світ Діснея: «Качині історії». Мультсеріал
08.30 Вечірні вісті (повтор)
09.00 «Даллас». Телесеріал. 236 серія
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 Економічний вісник
11.30 Ток-шоу «... з Ольгою»
12.00 Музична програма «Хмарочос»
13.00 «З х 4». Найкумедніше домашнє відео
13.30 Природа речей. Невтомне небо
14.00 «Дачна поїздка сержанта Цибулі». Художній фільм
15.05 «Каспер і його друзі». Мультсеріал
15.30 Мистецький канал «Територія А». Хітпарад
16.30 Чарівний світ Діснея: «Гуфі і його команда». Мультсеріал
16.57«Привіт, матусю». Мультсеріал
17.00«Браслет». З телесеріалу «Шляхи Права»
17.58, 21.58, 22.58 — Миколина погода
18.00 Кіножурнал «Єралаш»
18.15 Вернісаж
18.30 Від «Перехрестя» до успіху
19.00 Ток-шоу «... з Ольгою»
19.26 Головні події дня (ТІА «Вікна»)
19.30 «Готель». Телесеріал
20.26, 23.26 Кліп дня від «Мюзік-Радіо 101FM»
20.30 «Даллас». Телесеріал. 237 серія
21.30 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.00 «Повітряний вовк». Гостросюжетний телесеріал
22.50 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад. Лідер дня
23.00 Спортивний тижневик
00.00 «Форт «Виклик». Художній фільм
01.25 Програма передач на завтра

СЕРЕДА, 17 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Сто чудес світу
09.15 І тільки музика
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Телефільм
10.30 Оранта
11.00 Канал «М». Малята. 2 ч.
11.30 Мультфільм
11.40 TV-історія
12.10 Село і люди
12.40 Дайджест економічних новин
13.00 УТН
13.10 Х/т «Овід». 2 с.
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Мультфільм на замовлення
16.45 Мигалки
17.15 Телефільм
17.25 Ф. Шопен. «Шопеніада»
17.55 Національний хіт-парад
18.00 Спочатку було слово. Г. Тарасюк
18.30 Класік-прем'єр
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Саме той
19.35 Т/ф «Мальовнича Україна»
19.45 Анонс
19.50 Національний хіт-парад
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірня казка
21.00 УТН
21.30 Футбол. Ліга чемпіонів. ПСВ «Ейндховен» (Голландія) — «Динамо» (Київ).
23.40 УТН
23.50 Національний хіт-парад
23.55 Анонс
00.00 Х/т «Адам одружується з Євою». 2 с.
01.05 КВН-концерт

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Інформаційно-розважальна програма «Сніданок з «1+1»
08.00 Серіал «Район Мелроуз».8 с.
09.15 Серіал «Марія». 12 с.

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Відкрита віза
10.25 Закон є закон
10.30 Веселий ринок
10.45 Звучать українські пісні
11.00 В майстерні художника. Г. Вінтоняк
11.40 Шкільний екран. Українська література. II клас. О. Вишня «Вишневі усмішки»
12.05 Закон є закон
12.10 Д/ф «Червоне болото»
13.05 Телеанонс
13.10 Весь світ театру
13.40 Співає Ф. Мустафаєв
14.00 Х/т «Вогняні барабани». 3 с.
14.50 Закон є закон
14.55 Прогноз погоди
17.00 Освітній канал: У стародавньому Києві. О. Пушкін в Кам'янці
17.55 Закон є закон

Студія «1 + 1»

18.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунки». 254 с.
18.30 Телесеріал «Династія». 12 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллою Мазур
20.00 Програма Анатолія Борсюка «Кіноностальгія» представляє Д. Харатьяна у фільмі «Розіграш»
22.15 Серіал «Район Мелроуз».8 с.
23.15 ТСН: телевізійна служба новин з Ігорем Слісаренком
23.30 Програма Ольги Герасим'юк «Проти ночі»

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Інтерновини.
07.10 Теленок.
08.00 Інтерновини.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
08.30 Серіал «Дівчина на ім'я Доля».
09.05 На перший погляд.
09.25 Планета Здоров'я.
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.45 Інтервісті.
18.55 Серіал «Дівчина на ім'я Доля».
19.30 Вгадай мелодію.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.50 Вечірня казка.
21.00 Кіноколекція «Інтерканалу». Телесеріал «Спрут».
22.30 Інтерновини.
22.45 У пошуках втраченого. Діна Дурбін.
23.30 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.40 Футбол. Ліга чемпіонів. «Ньюкасл» (Англія) — «Барселона» (Іспанія). 2 тайм.
00.40 Прогноз погоди.

КДРТРК

10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Худ. фільм «Милий ворог».
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фільм «Милий ворог».
18.20 За київським часом.

ICTV

06.00«Браслет».З телесеріалу «Шляхи Права»
07.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
07.57 Миколина погода
08.00 Чарівний світ Діснея: «Гуфі і його друзі». Мультсеріал
08.30 Вечірні вісті (повтор)
09.00 «Даллас». Телесеріал. 237 серія
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 Від «Перехрестя» до успіху
11.30 Ток-шоу «... з Ольгою»
12.00«Червона рута-97» представляє: Гурти «Дат», «Дай мамі поспати»
12.30 Мистецький канал «Територія А»
13.00 «З х 4». Найкумедніше домашнє відео
13.30 У вирі моди
14.00«Тримайся, козаче!». Художній фільм
15.05 «Каспер і його друзі». Мультсеріал
15.30 Мистецький канал «Територія А». Хітпарад
16.30 Чарівний світ Діснея: «Чорний плащ». Мультсеріал
16.57 «Привіт, матусю». Мультсеріал
17.00 «Історія Леона». З телесеріалу «Шляхи Права»
17.58, 21.58, 22.58 — Миколина погода
18.00 Небо XX століття. Документальний серіал
18.30 Час Європейський (Практик-TV)
19.00 Ток-шоу «... з Ольгою»
19.30 «Готель». Телесеріал
20.26, 23.26 Кліп дня від «Мюзік-Радіо 101FM»
20.30 «Даллас». Телесеріал. 238 серія
21.20 Нова гама Ріволі в Україні
21.30 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.00 «Візит». Фантастичний телесеріал
22.50 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад. Лідер дня
23.00 Валентин Щербачов представляє...
23.30 «Житлова кімната». Художній фільм
01.00 Програма передач на завтра

ЧЕТВЕР, 18 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Телефільм
09.25 Карусель і капуста
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Нове покоління
10.55 Усе про кіно. С. Параджанов
11.25 Дика природа України
11.40 Артмайдан
12.10 Реальність неможливого. Авторська програма Андрія Дмитрука
12.40 Дайджест економічних новин
13.00 УТН
13.10 Х/т «Овід». 3 с.
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Мультфільми
16.45 Нові імена
17.20 Т/ф «Історик та історія»
17.40 Співає М. Огренич
18.10 Світ поезії. Г. Ахматова
18.30 І тільки музика
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Футбол. Ліга чемпіонів. «Реал» (Мадрид) — «Русемборг» (Норвегія)
20.45 Вечірня казка
21.00 УТН
21.40 Маски-шоу
22.15 Футбол. Ліга чемпіонів. Огляд матчів
23.15 УТН
23.25 Футбол. Кубок кубків. «Боавіста» (Португалія) — «Шахтар» (Донецьк)
00.15 Фільм-вистава «Закон»

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Інформаційно-розважальна програма «Сніданок з «1+1»
08.00 Серіал «Район Мелроуз».09 с.
09.15 Серіал «Марія». 13 с.

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Д/т
10.35 Закон є закон
10.40 О. Гельман. «Він та Во-

на». Ви... театру д...
11.50 Мульто...
12.00 Невга... «Плюс-м...
12.35 Закон ...
12.40 Концер...
12.10 Закон ...
13.15 Аванси...
13.45 Телеан...
13.50 Мульто...
14.00 Х/т «Во... 4 с.
14.50 Закон ...
14.55 Прогно...
17.00 Освітні... ченко в ... ва. Баре...
17.55 Закон ...

Студі...

18.00 Моло... «Перші ...
18.30 Телес... 14 ...
19.30 ... новин з ...
20.00 Майкл ... дауелл ... пригодн... «Таємни... с.
21.45 Політич... ва Піхо... кут»
22.15 Серіал... уз».9 с.
23.15 ТСН: те... новин з ... ком
23.30 Серіал... 25 с.

...

07.00 ...но...
07.10 ...
08.00 Інтерно...
08.10 Прогно...
08.20 Телеві... служба.
08.30 С...
09.10 Вітражі...
10.00 - 18.45 ... них та ре... компаній...
18.45 Інтервіс...
18.55 Серіал ... Доля».
19.35 Телеві... ний сер... Фільм 3 ... рія.
20.00 Інформ... «Час».
20.50 Вечірня...
21.00 Детекти... дяні щур...
21.45 Моя сім...
22.30 Інтерно...
22.45 Футбол... ...вентус... ...еноорд...
23.45 Телеві... служба. ...
23.55 Нічний ... світової ... програм... Мур.
00.50 Прогноз...

КД...

10.00 Анонс.
10.05 За київ...
10.30 Худ. фі... рог».
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фі... рог».
18.20 За київс...

IC...

06.00 «Істо... телесеріа... ва»
07.00 Мист... «Територ...
07.57 Миколи...
08.00 Чарівн... «Чорний ... Мультсер...
08.30 Вечірні ...
09.00 «Далла... 238 серія
10.00 «Готель...
11.00 Час Євр...
11.30 Ток-шоу...
12.00 Шлягер ...
13.00 Неймові...
13.30 Фабрика...
14.00 «Золот... дожній ф...
15.30 Мист... «Територ...
16.30 Чарівн... «Качині ... тсеріал

Київського
і комедії
. Із циклу
60»
он
програма
он
Г. Ніколаєва
і барабани».
он
ал: Т. Шев-
і. Рідна мо-
ий світ папуг
он
+ 1»
ий серіал
унки». 255 с.
«Династія»,
зійн ба
ю Мазур
к, Енді Мак-
ен Кінглі у
ому серіалі
Сахари», 5-6
оу В'ячесла-
ка «П'ятий
йон Мелро-
ійна служба
ем Слісарен-
на сутінків»,
оди.
патрульна
ація.
чин ім'я
грами облас-
альних теле-
чина на ім'я
криміналь-
«Слідство».
Зграя». 1 се-
на програма
ка.
серіал «Во-
а чемпіонів.
таліяі
лландія).
патрульна
ація.
нал. Історія
-музики у
рки». Гаррі
оди.
м часом.
«Милий во-
«Милий во-
м часом.
Леона». 3
«Шляхи Пра-
кий канал
Хіт-парад
огода
світ Діснея:
плащ».
(повтор)
Телесеріал.
елесеріал
ський
з Ольгою»
о шлягер
реальність
в
ланцюг». Ху-
кий канал
Хіт-парад
світ Діснея:
рії». Муль-

16.57 «Привіт, матусю». Мультсеріал
17.00 «Весілля». З телесеріалу «Шляхи Права»
17.58, 21.58, 22.58 — Миколина погода
18.00 Природа речей. Морський крук
18.30 Пані. Все для жінок
19.00 Ток-шоу «... з Ольгою»
19.30 «Готель». Телесеріал
20.26, 23.26 Кліп дня від «Мюзік-Радіо 101FM»
20.30 «Даллас». Телесеріал. 239 серія
21.30 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.00 «Ренегат». Гостросюжетний телесеріал
22.50 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад. Лідер дня
23.00 Супербол
23.30 «Врятований з диявольського острова». Художній фільм
01.00 Програма передач на завтра

П'ЯТНИЦЯ, 19 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

06.00 Анонс
06.05 Агромагазин
06.15 Доброго ранку, Україно!
08.45 Фінансовий огляд
08.55 Національний хіт-парад
09.00 Класік-прем'єр
10.00 УТН
10.10 Канал «Франс Етернасіональ» представляє: «Найкращі цирки світу. 15-й сезон цирку Скотта»
12.10 Відкриваємо Біблію
12.40 Дайджест економічних новин
13.00 УТН
13.10 Х/ф «І чорт з нами»
14.57-15.57 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Все-всім»
16.00 УТН
16.10 Анонс
16.15 Мультфільм
16.30 Фант-лото «Надія»
17.00 Співає народна артистка України Л. Кондрашевська
17.20 Імена. Олена Теліга
17.45 Танцклуб Донецька запрошує
18.30 Маленькі історії міста, якого немає на карті
18.50 Фінансовий огляд
19.00 УТН
19.15 Трамвай бажань
19.45 Весь світ театру
20.15 Національний хіт-парад
20.20 Телеканал «Право»
20.40 Вечірня казка
21.00 УТН
21.40 Х/ф «Настя»
23.05 Нове покоління
23.35 Національний хіт-парад
23.40 УТН
23.50 Анонс
23.55 Х/т «Поцілунок»
01.00 «Віртуози Москви» у Києві

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Інформаційно-розважальна програма «Сніданок з «1+1»
08.00 Прем'єра серіалу «Саванна». 2 с.
09.15 Серіал «Марія». 14 с.

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Д/т «Князь і жебрак»
10.55 Закон є закон
11.00 Іван Драч. «Віра, Надія і перша моя любов...»
11.50 Школа клоунів
12.05 Закон є закон
12.10 Й. Брамс. «Пісня долі»
12.30 Хто в домі хазяїн?
13.00 Д/т «Там навчився я людей любити»
13.30 Подорож у... Композитор Л. Дичко
14.00 Х/т «Вогняні барабани». 5 с.
14.50 Закон є закон
14.55 Прогноз погоди
17.00 Молодіжний канал.
17.55 Закон є закон

Студія «1 + 1»

18.00 Молодіжний серіал «Перші поцілунки». 256 с.
18.30 Телесеріал «Династія». 15 с.
19.30 ТСН: телевізійна служба новин з Аллою Мазур
20.00 Серіал «Саванна». 3 с.
21.00 Юлія Меншова в ток-шоу «Я — сама»
22.00 Прем'єра серіалу «Агентство моделей». 3 с.
23.00 ТСН: телевізійна служба новин з Ігорем Слісаренком
23.10 Відоме та невідоме, історія та сучасність у програмі Юрія Макарова «Телеманія»

УТ-3

«ІНТЕР»

07.00 Інтерновини.
07.10 Соняшники.
08.00 Інтерновини.
08.10 Прогноз погоди.
08.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
08.30 Серіал «Дівчина на ім'я Доля».
09.05 Джентльмен-шоу.
09.35 Телевізійний кримінальний серіал «Слідство». Фільм 3 — «Зграя». 1 серія.
10.00 - 18.45 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.45 Інтервісті.
18.55 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програма «Час».
20.50 Вечірня казка.
21.00 «Ризик — благородна справа» у детективному серіалі «Суворо на південь». 1 частина.
22.00 Модний час.
22.30 Інтерновини.
22.45 Спорт-тайм.
23.20 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.30 Нічний канал. Розважальна програма «Нічний будильник».
01.00 Прогноз погоди.

КДРТРК

10.00 Анонс.
10.05 За київським часом.
10.30 Худ. фільм «Милий ворог».
17.25 Анонс.
17.30 Худ. фільм «Милий ворог».
18.20 За київським часом.

ICTV

06.00 «Весілля». З телесеріалу «Шляхи Права»
07.00 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
07.57 Миколина погода
08.00 Чарівний світ Діснея: «Качині історії». Мультсеріал
08.30 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
09.00 «Даллас». Телесеріал. 239 серія
10.00 «Готель». Телесеріал
11.00 Небо XX століття. Документальний серіал
11.30 Ток-шоу «... з Ольгою»
12.00 І. Франко «Мойсей». Телевистава (ТК «Міст»)
13.30 Пані. Все для жінок
14.00 «Капітан Пілігрима». Художній фільм
15.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
16.30 Чарівний світ Діснея: «Гуфі і його команда». Мультсеріал
16.57 «Привіт, матусю». Мультсеріал
17.00«Хрещений батько Міміко». З телесеріалу «Шляхи Права»
17.58, 21.58, 22.58 — Миколина погода
18.00 Кіножурнал «Єралаш»
18.15 Вернісаж
18.30 Сторінками фестивалю «Мелодія» (ТК «Міст»)
19.00 Ток-шоу «... з Ольгою»
19.30 «Готель». Телесеріал
20.26, 23.26 Кліп дня від «Мюзік-Радіо 101FM»
20.30 «Даллас». Телесеріал. 240 серія
21.30 Вечірні вісті (ТІА «Вікна»)
22.00 «Вавилон-5». Космічний серіал
22.50 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад. Лідер дня
23.00 Спортивна атака
23.30 Кліфф Річард у фільмі «Знайшов — не радій»
01.00 Програма передач на завтра

СУБОТА, 20 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

07.30 Анонс
07.35 УТН
07.45 Гімнастика
07.55 Фінансовий огляд
08.05 Телефільм
08.35 Мультфільм-опера «Ріголетто»
08.05 Фестиваль «Золоте курча». Х/ф «Життя та пригоди чотирьох друзів». 5 с.
09.35 Національний хіт-парад
09.40 Телеканал «Право»
10.00 УТН
10.10 Маски-шоу
10.45 Веселий ринок
11.00 Хто в домі хазяїн?
11.30 Свічадо
12.00 Канал «М». Малята. 1 ч.
12.30 Сім»Я»
13.00 УТН
13.10 Канал «Франс Етернасіональ» представляє х/ф «Ми тебе одружимо»
14.40 Варіації на італійську тему
15.00 Початок вічності. Пам'яті Марії Приймаченко
16.00 УТН
16.10 Фінансовий зріз
16.35 На хвилях Світязя. Фестиваль української естрадної пісні
17.05 Т/ф «Михайлова гора. Марія»
17.25 Національний хіт-парад
17.30 Юнацьке ток-шоу «Вибрики»
18.00 Україна сьогодні
18.30 Вікно в Америку
19.00 УТН
19.15 Від «Перехрестя» — до успіху
19.45 Бути жінкою
20.05 Національний хіт-парад
20.35 Анонс
20.40 Вечірня казка
21.00 УТН
21.40 Автошоу
22.05 Телесеріал «Царівна»
23.20 УТН
23.30 Телесеріал «Царівна»
00.40 Національний хіт-парад
00.45 Анонс
00.50 Семен Злотников. «Триптих для двох». Вистава театру «Колесо»

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Світ спортивних подій у програмі Сергія Полховського «Проспорт»
07.30 Програма «Імперія кіно» представляє фільм В. Меншова «Розіграш»
09.15 Програма Кабаре-дуету «Академія» «Доброго ранку, країно!»

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Д/т «Сни про Гріна»
10.35 Закон є закон
10.40 Мелодія для голосу
10.55 Прогноз погоди
11.00 Національний хіт-парад України. Сніданок меломана
11.30 Гедеон Ріхтер представляє...
11.40 Шлях до ринку
12.10 Клуб 700
12.40 Закон є закон
12.45 Х/т «Коли б не нещастя»
13.50 Мультфільм
14.00 Баскетбол. Чемпіонат України. «Будівельник» — «Нафтохіммаш»
15.50 Візок казок
16.00 Школа клоунів
16.15 Закон є закон
16.20 «Я до ніг прихилив би вам небо...»
16.55 Прогноз погоди
17.00 Молодіжний канал
17.55 Закон є закон

Студія «1 + 1»

18.00 Ігрове шоу «Ключі від форту «Буайар», 55-а гра
19.30 ТСН: телевізійна служба новин
20.00 Програма «Імперія кіно» представляє Шонна Коннері у гостросюжетному фільмі «Ім'я троянди»
22.15 Гостросюжетний телесеріал «Поліцейський з Лос-Анджелеса». 22 с.
23.15 ТСН: телевізійна служба новин
23.30 Світ спортивних подій у програмі Сергія Полховського «Проспорт»

УТ-3

«ІНТЕР»

09.30 Інтерновини.
09.40 Ранкове ревю.
10.00 Прогноз погоди.
10.10 Дітвора.
10.40 Ранкова пошта.
11.15 Смак.
11.35 «Каламбур». Гумористичний журнал.
12.10 PRO UKRAINE.
12.45 Герої казки О. Толстого у телефільмі «Пригоди Буратіно». 1 серія.
14.00 - 16.30 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
16.30 «Інтер» — анонс.
16.35 Мультсеріал «Король Артур і квадратні лицарі круглого столу».
17.00 В. Долганов у програмі «Аспекти».
17.20 «Спорт-тайм» представляє легкоатлетичне сузір'я: Олена Говорова.
17.35 Футбольний огляд.
18.00 Гумористичний серіал «Полуничка». «Суперники».
18.30 Музична програма «Пісня-97».
19.05 «Ризик — благородна справа» у детективному серіалі «Суворо на південь». 2 частина.
20.00 Інформаційна програма «Час».
21.00 Золота серія. В. Висоцький у фільмі «Вертикаль».
22.20 Інтерновини.
22.35 Брейн-ринг.
23.30 Музично-розважальна програма «Хіт-рік».
00.10 Нічний канал. Блискучий світ рампи у фільмі П. Шнайдера «Комедіанти».
01.45 Прогноз погоди.

КДРТРК

09.05 За київським часом.
14.00 Прелюдія.
14.30 Зачароване коло.
14.45 Люди і долі.
15.30 Бумеранг.
16.00 Єралаш.
16.10 За київським часом.

ICTV

06.30 Музична програма «Хмарочос»
07.28 Миколина погода
07.30 Документальний серіал «Невідома Україна»: Фільми «Галицько-Волинське князівство», «Велика спокуса»
08.00 Небо XX століття. Документальний серіал
08.30 Вечірні вісті (повтор)
09.00 «З х 4». Найкумедніше домашнє відео
09.30 Кіножурнал «Єралаш»
10.00 Природа речей. Морський крук
10.30 «Час «Ч». Військовий тележурнал
11.00«Шикуйсь, шлягер!» Програма для військовослужбовців
11.30 «Красуня і чудовисько». Телесеріал
12.30 Час Європейський (Практик-TV)
13.00 Валентин Щербачов представляє...
13.30 Супербол
14.00 Формула-1. Кваліфікаційні заїзди
15.00 Спортивна атака
15.30 «Вольво» і «Вікінг-Моторс» представляє: Автоперегони
16.30 Спортивний тижневик
17.30«Червона рута-97» представляє: Гурти «Бомтрек», «Мотор'Ролла»
18.00 Документальний серіал «Невідома Україна»: Фільми «Русь з Литвою», «Воєводство Руське»
18.30«Зелені гектари». Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
19.30 Неймовірна реальність
20.00 Фабрика снів
20.30 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик (ТІА «Вікна»)
21.00 «З х 4». Найкумедніше домашнє відео
21.30 «Круїз». Прем'єра художнього телефільму. 1 серія
23.00 «Coca-Cola Мюзік» представляє: Джорж Майкл
00.00 Пітер Устінов у фільмі «Прокляття Королеви драконів»
01.35 Програма передач на завтра

НЕДІЛЯ, 21 ВЕРЕСНЯ

УТ-1

07.30 Анонс
07.35 УТН
07.45 Гімнастика
07.55 Українське спортлото
08.00 Д/т «Денис Січинський. Пісня моя»
08.30 Фестиваль «Золоте курча». Х/ф «Життя та пригоди чотирьох друзів».06 с.
09.00 Анонс
09.00 Монолог
09.30 Село і люди
10.00 УТН
10.10 Національний хіт-парад
10.15 Служу народу України
10.45 «П'ятий кут»
11.15 Карусель і капуста
11.30 М/ф на замовлення
12.00 Канал «М». Малята. 2 ч.
12.30 Сімейний лікар
13.00 УТН
13.10 Хочу стати зіркою
13.30 З життя справжніх чоловіків
14.00 Усе про кіно. Київський відкритий фестиваль акторів кіно «Стожари»
14.30 Мигалки
15.00 Відкриваємо Біблію
15.30 Музична пошта
16.00 УТН
16.10 Вулик пана Савки
16.30 Мультфільм
16.45 Сто чудес світу
18.00 Наші за кордоном
18.20 Надвечір'я
18.50 Національний хіт-парад
18.55 Футбол. Чемпіонат України. «Динамо» — «Металург» (Донецьк)
20.50 Вечірня казка
21.00 УТН
21.40 Х/т «Артистка з Грибова». 1 с.
22.50 Національний хіт-парад
23.20 Спортарена
23.50 УТН
00.00 Національний хіт-парад
00.05 Анонс
00.10 Х/т «Артистка з Грибова». 2 с.
01.15 Молодь за Конституцію. Музична програма. 2 ч.

УТ-2

Студія «1 + 1»

07.00 Чак Норріс у серіалі «Уокер — техаський рейнджер». 24 с.
08.00 У світі пригод та фантастики: серіал для дітей «Джош Кірбі — воїн часу». 3 с.
09.15 Програма Кабаре-дуету «Академія» «Доброго ранку, країно!»

УТ-2

10.00 Телеанонс
10.05 Україна аграрна
10.20 Автошоу
10.45 Шоу самотнього холостяка
11.05 Національний хіт-парад України. Перший крок
11.35 Закон є закон
11.40 Недільна школа розваг
11.55 Прогноз погоди
12.00 Ранкова недільна проповідь
12.30 Закон є закон
12.35 КВН-концерт
13.00 З любов'ю
14.00 Баскетбол. Чемпіонат України. «Денді Баскет» — «Ферро»
15.50 Сюжети вільного міста
16.10 Закон є закон
16.15 Звучить гітара
16.40 Відкрита віза
17.00 Молодіжний канал
17.55 Закон є закон

Студія «1 + 1»

18.00 Новий пригодницький серіал «Геркулес: героїчні пригоди». 11 с.
19.00 Вечір зі студією «20-століття ФОКС»: програма імперія кіно представляє Брюса Вілліса у гостросюжетному фільмі «Міцний горішок»
21.30 «Післямова». Інформаційно-аналітична програма Олександра Ткаченка
22.15 Чак Норріс у серіалі «Уокер — техаський рейнджер». 25 с.
23.15 Світ молодіжних спокус у програмі Сергія Лисенка «Термінал»

УТ-3

«ІНТЕР»

09.30 Інтерновини.
09.40 Прогноз погоди.
09.50 Авторська програма Д. Крилова.
10.10 Життя серед життя.
10.45 Фан-клуб.
11.05 Доки всі вдома.
11.40 Ранкова зірка.
12.15 Очевидне — неймовірне.
12.45 Підводна одіссея команди Кусто. «Троянда та дракон».
13.30 Сміхопанорама.
14.00 - 16.30 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
16.30 «Інтер» — анонс.
16.35 Мультсеріал «Король Артур і квадратні лицарі круглого столу».
17.00 Довгань-шоу.
17.30 Гумористичний серіал «Полуничка». «Подарунočok».
18.00 Щасливий випадок.
18.50 Уік-енд.
19.20 Джентльмен-шоу.
20.00 Інформаційно-аналітична програма «Вісті тижня».
20.40 Прогноз погоди.
20.50 «Прихована правда» та «Останній постріл» у детективному серіалі «Суворо на південь».
22.40 Мелорама.
23.15 Футбол. Прем'єр-ліга. «Челсі» — «Арсенал».
00.50 Прогноз погоди.

КДРТРК

09.10 За київським часом.
14.00 Недільні зустрічі.
15.05 Єралаш.
15.15 Київські мініатюри.
15.40 Людина на землі.
16.10 Постскриптум.

ICTV

06.30 Наша Доба Прийшла. ч.1 (ТК «Міст»)
07.00 Головне слово
08.00 Люди. Інформаційно-публіцистичний тижневик (ТІА «Вікна»)
08.30 Фабрика снів
09.00 «З х 4». Найкумедніше домашнє відео
Волт Дісней представляє:
09.30 «Русалонька». Мультсеріал
10.00 «Я — людина» Художній телефільм. 2 серія
11.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
11.30 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
12.00 Пані. Все для жінок
12.30 Шлягер бо шлягер
13.30 Візит. Туніс, Андалузія. ч.1
14.00 Мистецький канал «Територія А»
14.30 Сторінками фестивалю «Мелодія» (ТК «Міст»)
15.00 Формула-1. Гран-прі Австрії
17.00 Лего-експрес
17.45 Веселий ринок
Волт Дісней представляє:
18.00 «Русалонька». Мультсеріал
18.30 «Несподівані помічники» Художній телефільм
19.30 «Красуня і чудовисько». Телесеріал
20.30 У вирі моди
21.00 «З х 4». Найкумедніше домашнє відео
21.30 «Круїз». Прем'єра художнього телефільму. 2 серія
23.00 Музична програма «Хмарочос»
23.50 Щоденник «Золотої ери»
00.20 Джордж Скотт у фільмі «Викрадення банку»
01.45 Програма передач на завтра

У комітетах Верховної Ради України

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу, транспорту і зв'язку розглянув пакет законопроектів з питань податкової політики, поданий Кабінетом міністрів України на розгляд восьмої сесії Верховної Ради.

Народні депутати запропонували доповнити проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про податок на додану вартість» деякими положеннями щодо підтримки економічного стану на транспорті. Це зумовлено тим, що сплата податку на додану вартість з надання послуг по транзитних перевезеннях вантажів та пасажирів, переробки експортних та транзитних вантажів призведе до зростання вартості перевезень залізничним транспортом, значного збільшення частки транспортної складової в ціні товарів. На думку членів комітету, він призведе до падіння обсягів транзитних перевезень, робіт, послуг, що надаються підприємствами залізничного транспорту, й відповідно зменшаться надходження до бюджету.

Уже сьогодні мають місце факти втрати постійної клієнтури, яка склалася з урахуванням вигідних географічних та інших умов, переорієнтації транспортних потоків з України до інших держав. Починаючи з липня цього року, майже 30 відсотків клієнтів залізниць України укладають угоди на перевезення вантажів з залізницями інших держав. Повернути їх буде надзвичайно важко. За попередніми розрахунками, у II півріччі 1997 року через зменшення обсягів транзитних перевезень залізниці України втратять понад 68 млн. гривень доходів. Отже, до бюджету не надійде понад 20 млн. гривень.

Розглянувши проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про оподаткування прибутку підприємств», комітет вважає за можливе прийняти його в першому читанні з урахуванням деяких зауважень і пропозицій.

Зокрема, кошти, що надходять організаціям транспорту на відшкодування збитків від пасажирських перевезень окремих категорій громадян, які мають право на відповідні пільги, повинні бути вилучені з валового доходу. Відповідно до Закону України «Про залізничний транспорт» для захисту інтересів окремих категорій громадян на пасажирських перевезеннях передбачаються пільгові тарифи. Збитки залізничного транспорту від їх використання відшкодовуються залізницям за рахунок державного або місцевих бюджетів залежно від того, яким органом прийнято рішення щодо введення відповідних пільг. Ці кошти мають вилучатися з валового доходу залізниць.

Залізничним транспортом надаються пільги понад 30 категоріям громадян, і вартість їх відшкодовується відповідними органами лише на 10—15 відсотків.

При розгляді проекту закону України «Про акцизний збір» висловлено низку зауважень і пропозицій.

Зокрема, пропонується впровадити сплату акцизного збору підприємствами—виробниками підакцизних товарів із давальницької сировини, виходячи з реалізації товарів, а не їх відвантаження. Передбачити, що діючий порядок та строки сплати акцизного збору по підакцизних товарах, які були відвантажені, але не оплачені, зберігається до 1 січня 1998 року.

Обговорено проект закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про акцизний збір на алкогольні напої та тютюнові вироби». Рекомендовано Кабінету міністрів у разі необхідності оперативно вносити пропозиції щодо змін і доповнень до діючого законодавства.

Комітет підтримав проекти закону «Про ставки акцизного збору та ввізного мита на тютюнові вироби» і «Про внесення змін і доповнень до Декрету Кабінету міністрів України «Про державне мито» як такі, що розроблені з метою поповнення Державного бюджету України.

Внесено ряд зауважень і пропозицій до проекту закону «Про внесення змін і доповнень до Закону України «Про патентування деяких видів підприємницької діяльності». Зокрема, щодо суб'єктів підприємницької діяльності, які займаються продажем періодичних видань друкованих засобів масової інформації, знаків поштової оплати, запровадити надання їм пільгового торгового патенту на торгівлю цією продукцією.

Комітет розглянув пропозиції Президента України до повернутого для повторного розгляду Верховною Радою Закону «Про проведення експерименту щодо управління акціями відкритого акціонерного товариства «Лисичанськнафтооргсинтез», які перебувають у державній власності. Підтримавши окремі пропозиції Президента, комітет визнав право Верховної Ради приймати відповідні законопроекти щодо управління державним майном.

Обговорено зміни і доповнення до проекту закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законодавчих актів України» (щодо служби безпеки дорожнього руху Міністерства оборони України).

З широким залученням господарського активу залізниць, представників страхових компаній розглянуто виконання законодавства з обов'язкового особистого страхування від нещасних випадків на залізничному транспорті. Комітет відзначив, що діюча постанова Кабінету міністрів «Про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті» не в повному обсязі відповідає Конституції України і Закону України «Про страхування». Було звернуто увагу Комітету з питань нагляду за страховою діяльністю на відсутність контролю за провадженням страхування приватними і комерційними страховими компаніями. Рекомендовано Кабінету міністрів, Генеральній прокуратурі, Антимонопольному комітету проаналізувати стан страхування і на інших видах транспорту, виходячи з інтересів держави і захисту прав пасажирів.

Прес-служба Верховної Ради України.

Всі народи — браття. І не більше

Погляд

ПОНЯТТЯ «братні народи» з'явилось у Російській імперії й пізніше було взяте на озброєння в СРСР. У Європі та Азії його нема. Там є поняття «народи, близькі за історичним походженням і мовами». Але все-таки спробуємо оперувати поняттям «братні народи».

Україна (Правобережна) понад 300 років входила до складу Польщі. Поляки — братній слов'янський народ. Верхівка тогочасного українського суспільства, князі й шляхта Вишневецькі, Острозькі, Даниловичі, Киселі перейшли на службу до польського уряду. Уряд намагався ополячити українців і тим самим збільшити свою могутність, а непокірних, які виступали за національну незалежність, час від часу знищував.

Україна (Лівобережна) більше 300 років входила до складу Росії. Росіяни — також братній слов'янський народ. І знову більшість верхівки тогочасного українського суспільства, дворяни й інтелігенція перейшли на службу до царського уряду. Уряд русифікував значну частину українського народу й тим самим збільшив свою могутність і можливість «збирати» сусідні землі з народами, а непокірних, які виступали за національну незалежність, теж час від часу знищував або засилав до Сибіру освоювати нові землі імперії. Так було за Петра І і Катерини II і за всіх інших царів, так тривало й за радянської влади.

Репресії наприкінці 20-х років і впродовж 30-х років, голодомори 1923, 1933, 1947 років. У тюрмах і концтаборах Сибіру гинули тисячі українців, які боролися за незалежність України аж до самого розвалу Радянського Союзу. Після всіх репресій Україна втратила половину свого населення.

Польський і російський уряди за всіх часів намагалися використати насамперед українських вчених і митців з імперською метою посилення потенціалу своїх держав, і це їм значною мірою вдавалося, не кажучи вже про людський потенціал для захоплення сусідніх земель. Польща за допомогою українців перемогла Тевтонський орден, відстояла свої землі в боротьбі з турками і татарами. Росія використала їх у «збиранні» земель з народами, які на них мешкали, себто в завоюванні Прибалтики, Кавказу, Середньої Азії.

* * *

Але, може, це тільки нам не поталанило з братами?

Югославія. Панівна нація — серби, братні слов'янські народи — хорвати, словенці, македонці, чорногорці. На очах сучасників ця країна розвалилася внаслідок міжнаціональної боротьби цих братніх народів, які створили самостійні держави.

Чехословаччина. Панівна нація — чехи, братній народ — словаки. Цим двом братнім слов'янським народам вистачило розуму мирно розійтися і створити незалежні країни.

Досі йшлося про слов'янських братів. Можливо, в інших братніх європейських народів це не так? Візьмемо для прикладу **Велику Британію** з віковічно усталеною демократією. Панівна нація — англійці, братні народи — шотланці, ірланці, уельсці (валлійці). Боротьба за національне самовизначення цих народів не припиняється сотні років, а останнім часом ще більше загострилася.

Іспанія. Панівна нація — іспанці, братні народи —баски, галійці, каталонці, а в минулому і португальці. Тут боротьба за національне самовизначення братніх народів теж не зупиняється. Поки що з «братніх обіймів» вдалося вирватися португальцям, які ще в далекому минулому створили незалежну країну.

Євреї і араби. Про їх стосунки відомо всім, але не всі знають, що в історичному плані це теж братні народи: вони мають споріднене походження, а їх мови — іврит і арабська — не більш далекі між собою, ніж російська та українська.

На жаль, історія ні в минулому, ні тепер не знає прикладів, де би в одній державі братні народи не вели боротьбу за національне самовизначення. Мабуть, не буде цього і в майбутньому. Тільки створивши власну державу, народ має можливість будувати життя так, як він вважає за потрібне в економічному, політичному й культурному плані.

* * *

Чи має історія приклади «розлучення» братніх народів і створення своїх національних держав та подальших добросусідських відносин? Має. Приклад — варяги.

Колись до складу **Датської держави** входили датчани, шведи, норвеги, ісландці. Після боротьби, що тривала століттями, ця держава розпалась, і на її руїнах виникли самостійні Данія, Швеція, Норвегія, Ісландія. Тепер вони вважають себе не братніми народами, а просто сусідами і підтримують добрі міждержавні й міжнаціональні стосунки.

Чи має історія приклади, де в одній державі живуть нормально різні народи (не споріднені, не братні)? Має. **Бельгія.** Там живуть фламандці й валлонці. Дві мови —французька й фламандська (голландська) — державні, без будь-яких переваг. Без старшого брата.

Швейцарія. Там проживають німці, французи, італійці, ретороманці. Незважаючи на те, що німецькою мовою розмовляють 74,5 відсотка населення, французькою —20, італійською — 4, ретороманською — менше 1 відсотка, всі мови державні й рівні, старшого брата теж немає.

Коли до складу держави входять два чи три братніх народи, завжди виникає спокуслива ідея уряду і панівної нації: влити чи об'єднати ці народи в один, тим самим посилити могутність панівної нації й держави загалом. А коли давати їм права на рідну мову чи автономію, це посилить боротьбу за самовизначення й призведе до підриву могутності та єдності держави й панівної нації. Вибору тут нема — репресії.

А чи не можуть бути з прикладами Бельгії чи Швейцарії? По-перше, там нема спорідненості народів, а отже, і старшого брата — панівної нації. По-друге, чому валлонці не приєднуються до Франції, фламандці — до Нідерландів, німці — до Німеччини, французи — до Франції, італійці — до Італії? Бо в **Бельгії і Швейцарії** їм краще жити економічно, політично, природно-географічно і культурно — ці країни відповідають ідеям абсолютної більшості населення.

* * *

А що робити нам?

Крайні ліві та значна частина пенсіонерів — за повернення до СРСР, іншими словами — до Росії. І вони мають деякі аргументи. У нас понад 13 мільйонів пенсіонерів — це більше, ніж кожний четвертий. Жодна країна світу не має такого співвідношення між працюючими й пенсіонерами. За таких умов забезпечити нормальне життя пенсіонерам нелегко. Відпрацювавши на Крайній Півночі, Далекому Сході, в Сибіру і отримавши статус пенсіонерів, намагалися залишок років прожити в більш-менш сприятливих кліматичних умовах мільйони офіцерів, нафтовиків, будівельників, які осідали на Україні. Працювали на СРСР, де було майже 300 мільйонів населення, а забезпечувати старість повинна Україна, де населення трохи більше 50 мільйонів. Звідси й потяг до повернення з надією, що в країні, більшій за населенням, буде краще. Чорнобильське лихо теж мовби краще долати разом, ніж поодинці. Зрештою, є сподівання на дешеві нафту й газ, на колективну оборону, та й узагалі потяг до звичного усталеного «вчора».

На жаль, багато хто забув, що золотий запас, алмазний та інвалютний фонди, недоторканний запас харчів колишнього СРСР Росія проїла сама за останні трочотири роки, не ділячись з братніми республіками. Це й давало змогу забезпечувати пенсіонерів Росії трохи краще, ніж в інших державах СНД. Нині це в минулому, бо шахтарям, офіцерам, лікарям, учителям так само, як і пенсіонерам, у Росії також не виплачують зарплатню та пенсії по декілька місяців.

* * *

Демократи й молоді громадяни — за будівництво незалежної самостійної України, і вони теж мають свої аргументи. По-перше, не пенсіонери, а молодь визначає майбутнє своєї країни. Хоч про пенсіонерів треба подбати. На основі міжнародної практики потрібно домогтися, щоб пенсії виплачували ті країни, в яких люди відпрацювали більшу частину свого життя: Росія, країни Прибалтики, Середньої Азії, Кавказу. По-друге, повернення до СРСР чи Росії потягне за собою репресії. Жириновський вже демонстрував на трибуні кайдани для тих, хто вийшов з СРСР або ж Росії. Це нині, а що буде, коли жириновці прийдуть до влади?

По-третє, приклад країн, що вийшли зі складу Російської імперії: Фінляндія й Польща. Фінляндія —колишня відсталa провінція царської Росії — нині одна з найрозвинутіших країн Європи, де життєвий рівень в багато разів перевершив російський. У Польщі після нелегких реформ життєвий рівень теж вищий, ніж у Росії. Естонія, Латвія, Литва — країни, де немає плодючих земель і корисних копалин (окрім мізерного запасу горючих сланців у Естонії), а життєвий рівень населення вищий, ніж у Росії. Вся справа в самоорганізації нації, в здатності будувати самостійне життя.

* * *

Чи здатна сьогодні Україна висунути своїх провідників і організаторів будівництва незалежної країни? Невеликий екскурс в історію минулого й сьогодення. Польським королем був український князь Михайло Вишневецький, канцлером Російської імперії —український дворянин Безбородько, головою Президії Верховної Ради СРСР — українець Віктор Підгорний, прем'єр-міністром Франції — українець Петро Береговий. У наш час генерал-губернатор Канади —українець, а скільки їх у сучасному уряді Росії! Чужою країною керувати можуть, а своєї створити — ні?

Минуло шість років: два президенти, шість урядів, і жоден з них не запропонував простого, чіткого і всім зрозумілого плану розбудови нашої економіки й культури. За п'ять років населення України зменшилося більш ніж на мільйон чоловік, чи не 90 відсотків громадян — на межі або й за межою бідності. Чи може так довго тривати? Парламентські й партійні лідери сьогодні, як і після Богдана Хмельницького, воюють між собою, а до єдності держави й становища народу їм немає діла. Народ мовчить і сподівається на краще. Велика вада переважної більшості українців —відсутність єдності й національної самовідданості, віра в те, що за них хтось щось зробить.

Скільки разів іноземні володарі обіцяли українцям щасливе життя у складі своїх держав? І чим це закінчувалось — усім відомо. Якщо сьогодні Україна втратить свою незалежність, то це підтвердить, що українці нездатні до самоорганізації, це підірве авторитет нації назавжди.

Сьогодні, крім парламентських і партійних, потрібно в рамках Конституції віднайти інші форми впливу на ситуацію — народний фронт чи форум. До першого чи другого мають увійти всі партії, громадські та профспілкові організації, мільйони людей, для яких доля України над усе. Може, тоді припиниться корупція та кланова боротьба, що на очах у всіх громадян заводять Україну в безвихідь?

Анатолій БАХМУТ,
заслужений працівник культури України.

Корсунь-Шевченківський
Черкаської області.

Фермер, який хоче годувати людей

Дива в наш освічений вік усе-таки трапляються. Нещодавно я побував в гостях у фермера, який навіть на асфальті, в пустелі може вирощувати рекордні урожаї городини. Але Буковина — не Сахара, чорноземів тут вистачає. Тому житель села Рингач Новоселицького району Чернівецької області тридцятисемирічний Валерій Паскар культивує овочеві культури в місцевих грунтах. А про асфальт чи пісок — то не фермерська вигадка. Технологія, яку він застосовує, дає змогу знімати врожай без жодної грудочки земліці.

Валерій Паскар колись перейняв її у всесвітньо відомого американського вченого, професора Джекоба Мітлайдера. Цей подвижник протягом усього свого свідомого життя займався глобальною проблемою — як нагодувати людство дешевою городиною. Після тривалих пошуків американця осінило вирощувати овочі в штучному грунті, який формується з тирси та піску. Родючу силу цієї суміші забезпечують постійні підживлення рідкими збалансованими добривами.

Професор Мітлайдер виклав усі свої таємниці в численних книжках та рекомендаціях настільки просто й популярно, що ними може скористатися навіть людина з початковою освітою.

Американець домігся того, що з кожного акра він збирає по півтори, а то й більше, тонни капусти. Один баклажан, вирощений Мітлайдером, «тягне» на два — два з половиною кілограми. Професорська теплиця дає за сезон тридцять тонн помідорів.

Буковинський фермер Валерій Паскар вже вийшов на рівень свого учителя, а заодно й «заразив» бацилою мітлайдерівського городництва кілька односельців, які теж стали майстрами суперурожаїв.

Невдовзі їх побільшало — не проходить і дня, щоб на обійстя Валерія та його фермерської команди не прибували ходаки з навколишніх сіл з бажанням опанувати таємниці вирощування. І господар нікому не відмовляє в цьому.

Кілька років тому він з дружиною Тетяною, попрацювавши кілька місяців на грядках школи-студії професора Мітлайдера, одержав сертифікат на право самостійного господарювання. Наївне подружжя почало стукати в кабінети районних можновладців, аби їм виділили шматок землі для вирощування овочів по-новому. Але «верхи» закрутили таку бюрократичну карусель, що душевні пориви Паскарів невдовзі згасли.

Вони не вірили, що їх зрозуміють у рідному колгоспі й нададуть змогу запровадити мітлайдерівську технологію в городній бригаді. Тутешні керівники сказали — ні!

На щастя, голос Паскарів долинув до тодішнього голови Новоселицької райдержадміністрації Алчіпа Рошки. Він поклав край «ходінню по муках». Подружжю виділили два гектари землиці в рідному Рингачі.

За кілька років експерименту Паскарі «посадили в калошу» овочівницьку бригаду місцевої селянської спілки. Їх двогектарний город почав давати такі врожаї, про які на громадському лані навіть не мріяли.

Більшість вирощеної продукції подружжя збуває на ринках обласного центру за цінами, нижчими за ринкові. Біля їхнього прилавка черги. Є постійні покупці. Віднедавна їхню продукцію почали закуповувати партіями й «круті» чернівецькі ресторани. Спочатку приватні харчевні придивлялися, чи, бува, не перенасичують фермери свою продукцію нітратами, оскільки використовують мінеральне підживлення. Але знавці швидко підказали їм — Мітлайдер цього не допускає, а його учні й поготів.

Десять відсотків від прибутків Паскарі віддають знедоленим. Якщо хтось з односельчан приходить взяти овочів на поминки — то з них не беруть ні копійки. Частку городини фермери відправляють у Чернівці общині адвентистів сьомого дня, яка готує безкоштовними обідами чотири десятки калік та нужденних.

Крім того, фермери готові спонсорувати їдальню для бідних в обласному центрі, але хочуть мати гарантію, що плоди їхньої праці не потраплять до «липких» рук.

— На двох гектарах нам уже затісно, — зізнався мені Валерій Паскар. — Могли б впорати ще з десять. Але такого клину нам ніхто не дає.

Фермер з буковинського села Рингач добре знає настрої людей. Особливо тих, які ніяк не можуть позбутися колективістського синдрому.

Саме такі нещодавно підбурили селянську спілку «Україна» прийняти ухвалу про те, аби повернути до загального котла оті два вистраждані Паскарями фермерські гектари.

Василь БАБУХ.

Чернівецька область.

Альтернатива

Фермери: Сергій ГЕРАСИМЕНКО (ліворуч) та Олександр ЄВТУШЕНКО.

Донецька область.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

У комітетах Верховної Ради України

Відбулося засідання **Комітету з питань оборони і державної безпеки.** Заслухано інформацію командувача Національної гвардії України Ігоря Вальківа про стан виконання покладених на неї чинним законодавством завдань щодо участі в ліквідації наслідків аварій, катастроф і стихійних лих та в охороні громадського порядку, надання допомоги прикордонним військам у затриманні порушників державного кордону та щодо охорони дипломатичних і консульських представництв іноземних держав на території України. Комітет в основному підтримав проект закону про Національну гвардію України в новій редакції.

Розпочато розгляд проекту нової редакції Митного кодексу України.

Інші обговорені на засіданні проекти стосуються змін до законів України «Про Цивільну оборону України» та «Про плату за землю», встановлення почесних звань «Заслужений льотчик України», «Заслужений штурман України», призначення стипендій Верховної Ради України курсантам і слухачам вищих військових навчальних закладів на 1997—1998 навчальний рік, а також законопроектів про ратифікацію договорів між Україною і Грузією, Україною та Азербайджанською Республікою про передачу осіб, засуджених до позбавлення волі, для подальшого відбування покарання.

У роботі засідання взяли участь представники відповідних міністерств і відомств.

Члени **Комітету з питань базових галузей та соціально-економічного розвитку регіонів** розглянули деякі питання порядку денного восьмої сесії, стан справ у окремих галузях народного господарства країни за підсумками роботи в першому півріччі нинішнього року.

Особлива увага приділялася законопроектам з питань оподаткування як таким, що суттєво впливають на формування Державного бюджету України на 1998 рік і потребують першочергового розгляду.

Напружена дискусія відбулась під час обговорення законопроекту про пенсійне забезпечення. Наголошувалось на нагальній необхідності реформування застарілої системи обчислення пенсій, підвищенні їх розміру тощо.

Розглянуто законопроект про державну підтримку громадян у будівництві житла, підготовлений кількома народними депутатами. В цілому підтримано зазначену ініціативу, висловлено пропозиції щодо механізму реалізації положень законопроекту.

Прес-служба Верховної Ради України.

Генетичний фонд рослин — багатство народу

Єдина субстанція, яка може консервувати енергію сонця та вічно її зберігати — це рослини. Важливе значення для виживання людства має рослинність. Сьогодні в світі голодує 800 мільйонів землян і число їх незабаром може збільшитися до 1— 2 мільярдів. Щоб запобігти цьому, треба подвоїти рослинну продукцію. Ця проблема важливіша, ніж освоєння космосу тощо.

Перспектива збільшення продукції рослинництва можлива лише за рахунок селекції при максимальному залученні генетичного фонду. Це давно визнають за кордоном. Скажімо, для Франції проблема генетичних ресурсів є проблемою номер один. Важливою її визнали ще двадцять країн. Німеччина, наприклад, виділяє щорічно 300 мільйонів доларів на підтримку програм з генетичних ресурсів. У багатьох країнах за вивезення живих рослин, їх насіння та живців карають ув'язненням до десяти років, а то й позбавляють життя. В Парагваї за вивіз насіння тонковолокнистої бавовни засуджують на 15 років.

Європа за 75 років втратила 65 відсотків старовинних сортів. Це — генетична ерозія. Не обійшло це лихо й Україну. Наприклад, в 30-х роках Уманський сільськогосподарський інститут заклав помологічний сад, де було зібрано 250 місцевих сортів яблунь та груш, оригінальних і прекрасних, що стали здобутком народної селекції, яка велась протягом віків. Але для інституту помологічний сад став тягарем і його викорчували. Зберегли карбованці, втратили мільйони, нажили ганьбу.

Останнім часом до нас завезено багато іноземних сортів, ними засіваються значні площі. Багато із них — сорти-метелики, що не дають очікуваних результатів, бо гірші за місцеві.

Масове запровадження низькопробних зарубіжних сортів гальмує наше сортовивчення та сортовипробування. Це дає змогу різним безчесним соросам вивозити з України цінний генетичний матеріал, щоб потім нам його продати за великі гроші.

Збереження і використання генетичного фонду є важливим завданням суспільства Землі. Через неконтрольованість переміщення генетичного матеріалу виникає трансгенна небезпека. Для боротьби з цим явищем створена Міжнародна організація біобезпеки. В Україні також є комісія з біобезпеки.

У минулому масова і непервірена інтродукція дерев і чагарників призвела до негативних явищ. Одні породи людина «втиснула» в лісові культури (дуб червоний), інші самі розселились більше, ніж цього хотіли (клен американський). От і маємо тепер плантації дуба червоного, який дає рихлу деревину, чи сосну веймутову з крихкими гілками і деревиною. Тополя канадська з кленом американським поглинули величезні площі родючих земель в селах і біля шляхів, де б місцеві ялина, дуб, липа, верба, клен і в'яз без виснаження грунту давали більше деревини і кращої якості.

Гербіциди не виправдали надії на збільшення біомаси, бо вони гальмують приріст. Тому — надія на селекцію й використання генетичного фонду. На сьогодні в світі використовують двісті видів ефіроолійних і п'ять тисяч лікарських видів, дещо менше кормових. Багато невикористаних резервів.

Недостатньо використовують водноболотну рослинність, яка може бути кормом для худоби, травоїдних риб (товстолоб, амур), звірів (ондатра), а також їжею (водяний горіх), очищає воду, оздоровлює водойми. Розширення асортименту рослин, здатних нейтралізувати кислотність грунтів, дозволить освоювати значні площі під посіви та підвищувати врожайність полів.

Кормові рослини недостатньо вивчені в природі. Розширення їх асортименту поліпшить годівлю тварин і якість тваринницької продукції. Від складу і якості корму залежить здоров'я людей, що використовують продукти тваринництва.

Збільшення рослинно-заповненого простору планети (він катастрофічно зменшується) дасть змогу забирати і консервувати сонячну енергію, зменшуючи парниковий ефект на Землі. Виникає нове завдання для селекціонерів — вести добір не тільки на врожай зерна, плодів чи технічних продуктів, а й на концентрацію рослинної маси на одиницю, тобто працювати на підвищення питомої ваги біомаси, що підвищить засвоєння енергії сонця на одиницю площі.

Для збереження видів і сортів створюють колекції на рівні живих рослин та насіння, так звані генетичні банки. Найстаріший банк рослин, який відсвяткував нещодавно своє сторіччя, — Всеросійський інститут рослинництва в Санкт-Петербурзі. В ньому 330 тисяч рослинних зразків, а гербарій культурної флори нараховує 260 тисяч аркушів. Після розпаду Союзу із мережі Всесоюзного інституту рослинництва в Росії залишилось 14 дослідних станцій, а Україні дісталося лише дві — Устимівська (Полтавщина) та Кримська помологічна (плодових видів і сортів).

З метою збереження і ефективного використання біологічного різноманіття рослин в Україні 1992 року сформовано систему генетичних ресурсів рослин. Організаційним ядром став Національний центр генетичних ресурсів рослин, створений в Інституті рослинництва ім. В. Я. Юр'єва (м. Харків). Під керівництвом центру генетичний фонд досліджують 30 наукових установ Української академії аграрних наук та три установи інших відомств. Центр зібрав у колекціях 130 тисяч зразків 250 культурних та диких споріднених видів. За загальним об'ємом колекційного фонду Україна сьогодні посідає 10 місце в світі.

Україна входить до міжнародної системи збереження генетичного різноманіття рослинного світу. Очолює її Міжнародний інститут генетичних ресурсів, що розташований у Римі (Італія). Цей заклад надав деяку фінансову підтримку Національному центру в збереженні зернових культур.

Нещодавно в Харкові відбувся Міжнародний симпозіум з проблем генетичних ресурсів рослин. На ньому йшлося про стан справ у вивченні, використанні та збереженні генофонду рослин України, про необхідність повернути із забуття аборигенні сорти. Відзначено, що Україна першою серед держав СНД створила програму з генетичного збору рослин і координації цих робіт.

Є багато труднощів: припинилось постачання малогабаритної техніки, не вирішують питання забезпечення ізоляційними матеріалами та тарою для насіння. Потребують окремого фінансування створення та підтримка колекцій плодових та декоративних культур, зокрема, їх диких видів та зразків народної селекції, експедиційних робіт.

Виконання цього важливого завдання гальмується загальним недостатнім фінансуванням та деякою мірою кадровим забезпеченням. Сподіваємось, що знайдуться благодійники в цій важливій загальнодержавній справі. Рахунок Інституту рослинництва ім. В. Я. Юр'єва № 584205 в Центральному відділенні АК АПБ «Україна» м. Харків, МФО 351340, ЗКПО 00497176, код банку 9351347.

Михайло КУРДЮК.

Тростянець
Ічнянського району
Чернігівської області.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Монумент на Савур-могилі

У ці вересневі осінні дні громадськість Донеччини відзначає 54-ту річницю визволення шахтарського краю від німецько-фашистських окупантів. Війська двох фронтів — Південного та Південно-Західного, здолавши оборону фашистів на річці Міус, вступили на землю України і, переборюючи опір ворога, визволяли одне за одним наші міста і села. Особливо жорстокі бої точилися на Савур-могилі та навколишніх висотах. Про запеклість цих боїв, а також наступ на Сіверському Дінці говорить така статистика: за героїчні подвиги більш як 80 нашим бійцям і командирам було присвоєно звання Героя Радянського Союзу, а кілька тисяч учасників битви одержали ордени і медалі. Разом з воїнами регулярної армії за визволення рідного краю билися з гітлерівцями 43 донецькі партизанські загони.

У пам'ять про героїв-визволителів та загиблих воїнів і створено на Савур-могилі монумент слави. Щороку тут відзначають чергову річницю вигнання фашистів з Донбасу.

В окупації

Спогад

ОЛЕКСАНДРА КИЧКО (дівоче прізвище Щукіна) живе у Слов'янську Донецької області. Дитинство її закінчилось у дванадцять років — на початку війни. Про пережите Олександра Олексіївна розповідала багато — друзям, дітям, онукам. А от через п'ятдесят два роки після Перемоги написала до газети.

Пропонуємо вашій увазі фрагменти її спогадів.

***

12 липня 1942 року ранок був тихий і спокійний, на небі — ані хмаринки. Ми прокинулись і боялися вийти надвір. З'їли кашу, що залишилася, і думали: що робити — ховатися чи вийти з хати?

Раптом почули барабанний дріб, що наближався. Серце застукотіло від страху: фашисти! Мама сказала: «Однак загинемо, ходім».

Зупинилися біля дверей: мама з Толею на руках, потім молодша сестра Валя, Коля, Маша і я. Бачили, як гітлерівці наближаються до нас. Підійшло троє, говорячи щось по-своєму. Автомати направили просто на нас і про щось запитували маму. Потім знаками показали, що їм потрібна вода. Мама послала мене, я принесла відро води і кухоль. Німець набрав води і показав, щоб мати напоїла кіндер, і якщо кіндер капут, то вони всіх пух-пух. Розстріляють, значить. Ми всі напилися, а вони після нас наповнили баклажки водою і пішли далі.

Через два дні гітлерівців наїхало видимо-невидимо, на конях, машинах, мотоциклах. З перших днів убивали худобу, забирали курей, яйця, зерно. Зарізали корову у Скориченків, де в сім'ї було п'ятеро дітей і де ми для меленького Толі купували молоко. По молоко ми ходили все далі й далі, навіть за 25 кілометрів — там у багатодітної сім'ї була корова, а за тиждень і ту зарізали. Наш братик залишився без молока. Ми годували його супом, компотом — усе зварене лише на воді. Толик став худнути і на наших очах помер. Було йому чотири місяці...

***

У нас залишилося четверо наших тяжкопоранених і 8 бійців із середніми пораненнями. Піти нікому не можна було, перестрілки тривали. Фашисти були на висотці і нас добре бачили. Вночі ми рубали дрова, носили воду, топили піч і готували їжу. Солдати зробили ступку, в якій товкли кукурудзу, пшеницю, ячмінь на муку і крупу. М'яса не було. А в сараї стояли коні, їх було шестеро. Бійці вирішили забити молоденького коня. Зробили це вночі. М'ясо закопали в сніг і потроху брали, мама готувала для всіх. Коней напували і годували теж уночі.

Так минув тиждень. І ось закінчилася вода, коні почали іржати. Стали вирішувати, як їх напоїти. Сарай був під одним дахом з хатою, я запропонувала збігати по воду: дорослих можуть помітити, пустять у дім снаряд і всіх накриють.

Треба було принести води коням і собі. Перехрестившись, я пішла, до колодязя було метрів п'ятдесят, фашисти помітили, і застрочив кулемет. Кулі свистіли навкруг, утикалися в сніг, але в мене жодна не влучила. З повними відрами благополучно ввійшла до хати. Мама плакала, обнімаючи мене. Солдати жартома називали Гаврошем, а я сміялася від щастя, що ворожа куля навіть не зачепила. Отож, мені судилося жити.

***

Влітку 1943-го нашу маму заарештували і відправили до концтабору в Алчевськ. Сталося так, що гітлерівці вислідили і схопили підполковника Милованова Сергія Івановича, який свого часу переховувався в нас. У гестапо його сильно побили, і йому довелося де в чому зізнатися.

Змучені, заплакані, ми з молодшою сестричкою Валею (їй було чотири рочки) повернулися до своєї «клітки» — так ми називали тимчасове житло. Там на нас очікували Маша і Миколка. Розповіла їм усе, що було. Ми всі плакали і довго не могли заспокоїтися. А потім одне за одним поснули.

Прокинувшись о шостій, швидко почала збиратися на роботу. Вийшовши на наряд, побачила Верховського, голову нашого колгоспу. На мене він навіть не дивився, і я подумала, що зі мною, мабуть, буде окрема розмова.

Усі одержали наряд і пішли, а я запитала: «Дядю Петю, чого ви мені не даєте роботу?» А він звелів іти з ним до кабінету. Сів на своє місце і запитав: «Чим займалася твоя мати?» Я відповіла: «Нічого не знаю». Тоді він суворо запитав про поранених солдатів. Я ні в чому не зізналася. Він почав на мене кричати, що відправить до комендатури, там почнуть катувати — і все розповім. І на цей крик я відповіла: «Не знаю». Верховський стукав по столу і казав, що, мовляв, знає, що солдати переховувались у нас і що ми лікували й годували поранених радянських бійців. Але я все одно ні в чому не зізнавалася. Тоді голова звелів: «Іди додому, добре подумай, а потім прийдеш і все розповіси».

Удома зібрала всю свою дітлашню, обняла Машу і Миколку, розповіла все і попросила: «Раптом нас викличуть до комендатури і там катуватимуть, голки під нігті заганятимуть, битимуть нагаями, тикатимуть в обличчя розпеченим залізом — і тоді мовчіть і кажіть лише одне: нічого не знаю, нічого не бачив, нічого не чув!» Маша і Миколка погодилися мовчати.

Наступного дня зранку я знову пішла на наряд. І коли всі розійшлися, до мене підійшов Верховський: «Ходімо, я подивлюся, як ви там живете».

Коли він відчинив двері нашої «клітки», побачив, що діти сплять. Запитав: «Що у тебе є з круп?» Пояснила, що нічого немає, лише ячмінь, з якого я варю кашу. Він сказав: «Із сьогоднішнього дня на роботу не виходь. Коли щось потрібно з їжі — збирай на колгоспному городі огірки, помідори, картоплю, капусту і годуй свою дітвору».

Голос його був м'який і лагідний. Я відповіла, що боюся красти: сторожі помітять і вб'ють. Верховський пообіцяв, що всіх сторожів попередить і всі нам допомагатимуть, поки не повернеться наша мама. Він привів мене до комори і звелів комірникові відпустити мені без грошей мішок борошна, три літри олії, крупи перлової і сказав: «Лише годуй усіх так, щоб залишилися живі. Тобі працювати не треба, сиди вдома».

Трохи заспокоївшись, я почала спати ночами. Та щойно прокинуся — плачу, поки діти сплять: при них намагалася не плакати. Удосвіта засинала — і коли прокидалася, то бачила, що на столі стоять чи вареники з сиром, чи оладки, чи млинці і обов'язково — молоко. Двері ми ніколи не замикали. Підгодовували нас сім'я Верховського і тьотя Маруся Яценко. Я ходила на колгоспний город по овочі, і мені допомагали всі, і повідомляли останні вісті, що скоро нас визволять...

Підготувала Ліна КУЩ.

Сяйво зірки,

яке йшло до Героя 52 роки

У ЖИТОМИРІ сталася незвична для наших днів подія: почесному громадянинові міста, голові міської ради ветеранів Миколі Олександровичу Прилуцькому вручено орден Леніна і Золоту Зірку Героя Радянського Союзу.

... Розвідка донесла, що в гирло Дунаю має вийти яхта румунської королеви, на якій відпочиватимуть три сотні вищих офіцерів-гітлерівців. Яким саме рукавом гирла попливе яхта, невідомо. Флаг-штурман ескадрильї Микола Прилуцький добре знав ці краї, бо не раз літав бомбити ворожі нафтопромисли. Він запропонував приспати пильність фашистів: полетіти так, ніби знову на нафтопромисли, а потім скинути в кожний рукав по дві міни. Коли страшенно втомлені після тривалого польоту наші пілоти повернулися на базу, радісна новина вже випередила торпедоносець-бомбардувальник: яхта підірвалася.

Долю молодого конструктора бердичівського заводу «Прогрес» змінила комсомольська путівка — він став курсантом Миколаївського училища морської авіації. Випуск було призначено на 22 червня 1941 року. Вже на п'ятий день війни прийняв бойове хрещення. До кінця бойових дій у полку залишилося тільки чотири екіпажі з тих, що були на початку. Кожний із близько двохсот бойових вильотів Прилуцького теж міг бути останнім. Ось звичайне завдання: трійка торпедоносців має потопити у відкритому морі ворожий транспорт із боєприпасами. Його охороняють шість тральщиків і три сторожові кораблі. У небі, здається, і просвітку немає між трасами важких кулеметів. Та флагманський торпедоносець, де штурманом Прилуцький, несхибно йде на ціль. Літак здригається — це випущено торпеду...

Таких торпедних атак у його бойовій біографії було три десятки. А ще й успішне бомбардування ворожих військових об'єктів, мінування водних артерій. 26 березня 1945 року командування авіації Чорноморського флоту представило Прилуцького до надання звання Героя Радянського Союзу. Досить вдуматися в дату, щоб зрозуміти, чому кремлівський чиновник байдуже відсунув ці документи в бік: усі погляди вже було прикуто до Берліна. Чорне море? Вже не актуально.

Прилуцький — людина скромна, не любив розповідати про свої фронтові заслуги. А бойові друзі не заспокоювалися і продовжували добиватися виправлення несправедливості, допущеної щодо їхнього побратима в 1945 році. 1991 року в Москву надійшло нове подання на високе звання. Але розвалився СРСР...

Нестандартність ситуації саме в тому, що звання Героя М. Прилуцькому присуджено указом постійної президії з'їзду народних депутатів СРСР, а підписала його Сажі Умалатова. От і виходить: звання цілком заслужене, а водночас нібито й несправжнє. Адже указ видано ніким не визнаним органом неіснуючої держави. От і у військкоматі зауважили, що про пільги краще не згадувати.

А у ветерана не тільки за пільги серце болить. Два десятиліття віддав він заводу «Електронвимірювач», пройшов шлях від рядового працівника до заступника директора. Тоді про підприємство слава линула, а нині воно — стоїть.

А про нагороди він так сказав: «Це згадка про моїх бойових друзів». Грамоту про надання звання Героя пообіцяв передати на збереження внукові Денису, який саме того дня одержав паспорт громадянина України.

Олексій КАВУН.

Житомир.

Рівняйтеся на Ріпки!

Ріпкінська районна державна адміністрація Чернігівської області, очолювана І. Коробкою, на пропозицію місцевої районної ради ветеранів, де головою правління К. Овчинкін, видала незвичне для нашого скрутного сьогодення розпорядження «Про додаткові пільги для ветеранів війни, праці, інвалідів та прирівняних до них осіб району». Затверджено конкретні заходи щодо забезпечення цих пільг із коштів місцевих промислових і сільськогосподарських підприємств, організацій, установ, виконкомів селищних та сільських рад.

Що ж за пільги?

Насамперед вони стосуються розв'язання найбільш пекучих проблем ветеранів: ремонт житла, надання допомоги у придбанні земельних ділянок, харчових продуктів за пільговими цінами, ліків, худоби, насіння, фуражу, будівельних матеріалів, палива, обробітку присадибних ділянок тощо. У Ріпкінській, Добрянській, Замглайській та деяких інших селищних радах створено спеціалізовані механізовані загони для обробітку землі та збирання врожаю для ветеранів.

Постійне надання пільг і послуг ветеранам війни та праці, інвалідам, солдатським удовам здійснюється, як правило, за місцем їх роботи до виходу на пенсію. В усіх населених пунктах району проведено обстеження умов життя ветеранів, узято їх на облік за місцем роботи, звідки вони вийшли на пенсію. Для тих, хто отримує мінімальну або соціальну пенсію і не має додаткових засобів існування, керівникам місцевих підприємств і господарств рекомендовано доплачувати до пенсій, а також у разі потреби надавати ветеранам грошову допомогу.

Особливу увагу приділяють самотнім людям похилого віку. Активізують рух милосердя, молодіжні організації, школи району беруть шефство над інвалідами, вдовами, відновлюється так званий «тимурівський рух», який добре зарекомендував себе за минулих часів. Молодь доставляє престарілим хліб та інші продукти, промислові товари, медикаменти тощо.

Досвід Ріпків поширюється в інших районах Чернігівщини. А нещодавно його обговорила президія Ради ветеранів війни, праці і військовослужбовців України і запропонувала ветеранським організаціям інших регіонів нашої держави спільно з місцевими держадміністраціями всіляко його поширювати.

Володимир ЧЕРКАС.

Сімейство касових апаратів ЕРА від НВО «Електронмаш»
ЕРА-101, ЕРА-501, ЕРА-502, ЕРА-504, ЕРА-506, ЕРА-802

ОБЛАСНІ СЕРВІСНІ ЦЕНТРИ ЕККА ЕРА:

м. Вінниця	52-03-66,	м. Миколаїв	55-74-49,
м. Луцьк	3-39-89,	м. Одеса	44-02-09,
м. Дніпропетровськ	44-70-26,	м. Полтава	18-63-59,
м. Донецьк	35-39-67,	м. Рівне	24-60-39,
м. Житомир	36-78-89,	м. Суми	22-26-68,
м. Мукачево	4-16-01,	м. Тернопіль	2-14-70,
м. Запоріжжя	34-70-56,	м. Харків	23-25-05,
м. Івано-Франківськ	4-31-85,	м. Хмельницький	6-63-84,
м. Київ	450-06-32,	м. Черкаси	66-98-54,
м. Кіровоград	22-31-76,	м. Чернігів	7-71-66,
м. Сімферополь	22-96-95,	м. Чернівці	4-89-95,
м. Львів	52-85-65,	м. Херсон	51-11-98,
м. Луганськ	54-60-07,	м. Севастополь	57-23-96,

Загалом більше 500 центрів по всій Україні

Адреса: м. Київ, вул. Велика Окружна, 4, тел.: 4759820, 4761255

МАСЛА

М10Г2К, М10В2, М8В, ТП22, М14В2, М6з/12Г1, SAE15W40, ТАП15В, ТАД-17И и др.

ЛЕОЛ

Лебединские масла для вашей техники - высокое качество, минимальные цены, доставка по Украине.

Лебединский нефтемаслозавод.
Сумская область, г. Лебедин.
ТЕЛ.: (05445) 6-21-19, 6-25-55, 5-16-80 2-34-66, 2-29-73.

До відома громадськості!

Південне виробничо-технічне підприємство, м. Миколаїв, звернулося до Національної комісії з питань регулювання електроенергетики України з проханням про видачу ліцензії на здійснення підприємницької діяльності, пов'язаної з постачанням електричної енергії на території України.

Поштова адреса: 327028, м. Миколаїв, вул. Кірова, 240а.

Телефон: 23-31-46, 23-61-72, 23-31-64.

Факс 23-31-46.

E-mai: ka@uprav. aip. mk. ua

СП "КРОНТИФ-КИЕВ"

Труба ЧК 50	- 14.94грн/шт.
Труба ЧК 100	- 30.96грн/шт.
Труби ЧК 150	- 49.98 грн/шт.
Труби ЧВР ф65,100,150,200	- 48.00 грн/шт.
Труби ВГП ГОСТ-3262 ф15-20	- 790 грн/тн.
Труби ПВХ ф50,100х0.15-2м от	- 3.15 грн/м.
Труби котельні ф 32х6,38х6	- 3.08 грн/м.
Люк важкий ЧК в зборі	- 168.96 грн/шт.
Стрічка сигнальна	- 180 грн/км.
Фасоні частини ЧК від	- 4.50 грн/шт.
Фасоні частини ПВХ від	- 1.20 грн/шт.
Кабалка	- 7.80 грн/шт.
Унітази (компакт)	- 53 грн/шт.

Автошини в асортименті
Моторні мастила в асортименті
Котельні: Виток 300/900,КС ТГ-25, КС ТГ-16
Теплоутілізатори: ПКП 1-230, ПКП 0,9-70
Бойлерна ПМР 64-15, ПМР 64-30

У Києві:(044) 474-5609,474-7207,474-5090, 478-3774,475-9786

До уваги керівників вищих навчальних закладів, технікумів, коледжів, деканів економічних факультетів, завідуючих кафедрами економічних дисциплін

Факультет післядипломної освіти викладачів економічних дисциплін (ФПОВ) Київського національного економічного університету у другому півріччі 1997 р. пропонує підвищення кваліфікації викладачів з видачею свідоцтва державного зразка за програмами підготовки бакалаврів і спеціалістів за такими напрямками:

6 — 22 жовтня	— фінанси і кредит
	— облік та аудит
	— міжнародна економіка
10 — 26 листопада	— економіка підприємства
	— маркетинг
8 — 24 грудня	— фінанси і кредит
	— облік та аудит
	— економічна статистика

Навчальною програмою передбачено:
— лекції, індивідуальні консультації;
— відвідування занять (за згодою) викладачів університету;
— ознайомлення з сучасною навчально-методичною літературою;
— практична робота за комп'ютером;
— ознайомлення з довідково-інформаційним фондом економічної літератури і дисертацій;
— стажування на відповідних кафедрах.

Бажаючим навчатись на факультеті потрібно перерахувати плату за навчання в розмірі 350 гривень на адресу: 252057, м. Київ_57, пр. Перемоги, 54/1, розрахунковий рахунок 1606957 Київської міської дирекції Укрсоцбанку м. Києва, МФО 322012 (ідентифікаційний код 02070884), КНЕУ ФПОВ (зазначати обов'язково) і привезти копію платіжного доручення. ФККС (044) 446-52-58.

Базові вимоги до слухачів: вища освіта, практична робота викладачем.

Іногородні слухачі забезпечуються гуртожитком.

Довідки за телефонами: 446-62-08, 441-20-17, 446-17-20.

Їхати до зупинки метро «Шулявська», головний корпус КНЕУ, кімн.253.

Реклама у газеті «Голос України». Телефон 441-89-34.

Державна податкова адміністрація у Луцьку повідомляє, що Арбітражний суд Волинської області (263005, м. Луцьк, пр. Грушевського, 30) порушив справи про банкрутство:

— № 766-018 СП «Богемія АРП Корпорація-Полді «Сталь-Волинь» (м. Луцьк, вул. Дубнівська, 22), р/р 000489205, МФО 303484;

— № 155-018 ПФ «Полісянка» (м. Луцьк, пр. Грушевського, 2-А, р/р 000461901, МФО 303019.

Претензії кредиторів приймають протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Правління відкритого акціонерного товариства **«Київбуддетальсомплект»** скликає позачергові збори акціонерів, які відбудуться 30 вересня 1997 року о 15-й годині за адресою: Київ, вул. Сагайдачного, 19.

Порядок денний

1. Про фінансовий стан акціонерного товариства та програма дій щодо виходу з фінансової кризи.

Реєстрація акціонерів проводиться 30 вересня з 12-ої години.

Правління.

Деснянський районний суд м. Чернігова оголошує публічні торги з продажу комплексу будівель діючого універмагу **«Дитячий світ»** загальною площею 4684,1 кв. м, розташований в м. Чернігові по вул. Леніна,30.

З питань участі в публічних торгах звертатися за адресою: м. Чернігів, проспект Жовтневої революції, 141, Деснянський районний суд, тел. (04622) 3-06-15, (04622) 7-98-08; (0462) 126-731.

Останній термін подання заяв — 06.10.1997 р.

Публічні торги відбудуться 10.10.1997 р. з 10.00 у приміщенні Деснянського районного суду м. Чернігова.

Вниманию акционеров ОАО «Поливтор» г. Красноперекопска!

24 октября 1997 года состоится общее собрание акционеров ОАО «Поливтор».

Повестка дня

1. Итоги хозяйственной деятельности общества за период с 1 января 1997 г. по 1 октября 1997 г. Перспектива развития ОАО «Поливтор».
2. Итоги финансовой деятельности общества за период с 1 января 1997 г. по 1 октября 1997 г.
3. Отчет ревизионной комиссии.
4. Внесение изменений в устав ОАО «Поливтор».
5. Утверждение внутренних положений ОАО «Поливтор».
6. Избрание органов управления.

Собрание состоится по адресу:
334900, г. Красноперекопск, ул. Таврическая,2а.
Начало собрания — 11.00.
Начало регистрации — 9.00.
Телефон для справок — 2-49-28.

Правление.
Наблюдательный совет.

Арбитражным судом Донецкой области (340105, Донецк, бульв. Пушкина, 34) возбуждены дела о банкротстве:

№ 23/1-10Б МЧПП «Раут» (343400, Донецкая обл., Артемовский район, с. Зайцево, ул. Гагарина, 34; р/с 1468320 в Артемовском отделении АПБ «Украина»);

№ 24/І-10Б АТП «Спутник» (343350, Донецкая обл., г. Северск, ул. Садовая, 38; р/с 642702 в Артемовском отделении УСБ).

Претензии кредиторов и заявления санаторов принимаются в течение месяца со дня опубликования объявления.

Курси ЄШКО?.. Надійний спосіб досягти успіхів!

Рекомендовано Міністерством освіти України

Увага! нові курси

"Я бачила ваші оголошення багато разів, але лише тоді, коли у мене з'явився шанс одержати роботу з більш високою оплатою при умові знання німецької мови, я вирішила - треба вчитися. Мені тепер шкода часу, витраченого на сумніви й роздуми! Я захоплена тим, як легко виявилось закінчити курс. "Німецьку для середнього рівня" я засвою в прискореному темпі..."
Олена

ЄШКО — це найбільша школа заочної (кореспондентської) освіти в Європі.

Розпочати навчання в ЄШКО можна незалежно від віку й освіти. Навчаючись **всього 15 хвилин на день**, Ви досягнете хороших результатів.

Особистий викладач перевірить домашню роботу, дасть пораду, відповість на питання за матеріалами уроків. **Аудіокасети** допоможуть виробити вимову.

Для всіх наших студентів **безкоштовно**:
- інформаційні журнали;
- наш щоквартальний журнал "Кур'єр ЄШКО";
- вхідні та проміжні тести для визначення Вами рівня Ваших знань і вибору рівня навчання.

Ви одержуєте **свідоцтво** про закінчення курсу, котре обов'язково знадобиться Вам у майбутньому.

10% знижка! за умови покупки одразу всього курсу

У місячну вартість навчання входить вартість аудіокасет і поштових відправлень. Оплата проводиться на основі рахунка Школи в гривнях за курсом НБУ на момент виставлення рахунка. Матеріали курсів друкуються російською мовою.

МОВНІ КУРСИ	ЦІНА ЗА МІС.	СТРОК НАВЧАННЯ
●Англійська для початківців	5,9$	16 міс.
○Англійська для початківців ***ПЛЮС***	5,9$	24 міс.
●Англійська для середнього рівня	6,4$	16 міс.
○Англійська для середнього рівня ***ПЛЮС***	6,4$	24 міс.
●Англійська для вищого рівня	6,4$	16 міс.
●Англійська для дітей I (9-14 років)	6,9$	9 міс.
●Англійська для дітей II	6,9$	9 міс.
○Англійська для дітей III ***НОВИЙ!***	6,9$	9 міс.
●Німецька для початківців	5,9$	16 міс.
○Німецька для початківців ***ПЛЮС***	5,9$	24 міс.
●Німецька для середнього рівня	6,4$	16 міс.
○Німецька для середнього рівня ***ПЛЮС***	6,4$	24 міс.
●Французька для початківців	5,9$	16 міс.
○Французька для початківців ***ПЛЮС***	5,9$	16 міс.
●Італійська для початківців	5,9$	16 міс.
●Іспанська для початківців	5,9$	16 міс.
ПРОФЕСІЙНІ КУРСИ		
○Маркетинг ***НОВИЙ!***	7,25$	12 міс.
ХОБІ - КУРСИ		
○Курс косметики ***НОВИЙ!***	5,5$	12 міс.

ЄВРОПЕЙСЬКА ШКОЛА КОРЕСПОНДЕНТСЬКОЇ ОСВІТИ
ЄШКО
НАЙПЕРША НАЙКРАЩА НАЙБІЛЬША

У Вас виникли сумніви? Інформаційна служба ЄШКО працює для Вас з 8:30 до 17:00 від понеділка до п'ятниці.

(0572)20-61-31

КУПОН НА БЕЗКОШТОВНИЙ ПРОБНИЙ УРОК

вкажіть назву курсу
індекс / місто (село)
область
вулиця, № будинку і квартири
ім'я, прізвище

2846ВС

Щоб одержати БЕЗКОШТОВНО пробний урок обраного Вами курсу, заповніть купон і вишліть на адресу:

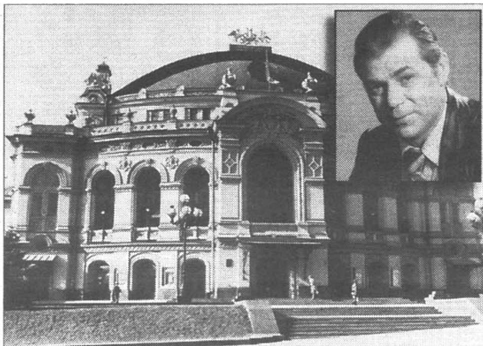
310022, Харків, а/с 248 ЄШКО

Ліцензія № 21002203

Новини від театрів України

«Аїда» як перший промінчик оптимізму

Ефірні балеринки, пристрасні вокалісти, віртуози-музиканти та решта населення першого за рангом оперного театру України зазирають у завтра із оптимістичною іскринкою в очах. І не лише тому, що гастрольне літо увінчало голови артистів новими лаврами світового визнання. Про це та про інше — фрагменти розмови із генеральним директором та художнім керівником Національної опери Анатолієм МОКРЕНКОМ напередодні відкриття сезону, яке намічено на 16 вересня. А розпочнеться сезон оперою «Тарас Бульба» М. Лисенка.

— Анатолію Юрійовичу, трохи спогадів про літні гастролі...

— Нинішнє літо щодо закордонних виступів було дуже плідне. Сталися три визначні гастрольні події. По-перше, це — виїзд (уже вдруге) на щорічний фестиваль «Буда-фест» до Будапешта із нашою новою постановкою «Ріголетто». Поїздка була не першою спробою кооперації, що полягала ось у чому. У виставах брали участь українські солісти і постановочна група, а також угорські хор, оркестр та балет. Аншлаг був надзвичайний.

Друга група — балетна — побувала на Зальцбурзькому музичному фестивалі (також не вперше). Кияни показали «Жизель», «Кармен-сюїту» і концертну програму. Успіх такий, що після виступу наших артистів директор фестивалю Пітер Буссе написав захопленого листа Президентові України, де зобов'язався запрошувати балет Національної опери щороку.

Третя, найбільша група (120 чоловік) щойно повертається після півторамісячних мадридських гастролей. Нас удостоїли честі виступати на відкритті знаменитого театру Лопе де Вега, що тривалий час був на реконструкції.

— До яких роздумів спонукав вас переможний хід театру останніми місяцями?

— Наші глядачі, які не мають змоги бувати за кордоном, ставляться до здобутків вітчизняних артистів спокійно, не можуть об'єктивно оцінити наші культурні надбання. А ми, виступаючи в найкращих театрах планети, знаємо, яку велику нішу займає вітчизняна опера в світі.

— З'явилося відчуття первинності?

— Воно загострилося. Імідж Національної опери — це імідж України. І часто про нашу державу в інших землях знають лише завдяки оперному театру. Звичайно, ми великою мірою страждаємо від економічних негараздів. Наші артисти не забезпечені житлом. Торік протягом п'яти місяців колектив не одержував зарплату. Півтора року держава не давала нам жодної копійки для постановок. Новий сезон набагато оптимістичніший, аніж попередній. Останні три місяці зарплату виплачують регулярно. Ми отримали гроші для наступної постановки.

— Тож які подарунки чекають на шанувальників високого мистецтва?

— Хочемо, щоб до нового року вийшла «Аїда» Дж. Верді. Цей твір замовив для показу наступного літа знаменитий Страсбурзький фестиваль. Друга оперна робота сезону — «Богема» Пуччіні у постановці молодого режисера Миколи Третяка. Вистава відкриє нові можливості для дерзання молодих вокалістів, які сьогодні — наша основа.

У другій половині сезону мріємо поставити «Раймонду» О. Глазунова, прекрасний романтичний балет.

І ще шукаємо свідомого українського спонсора для постановки незаслужено забутої української опери «Лісова пісня» В. Кирейка. Таких змістовних, добрих творів потребує наша публіка. Саме тепер, коли в житті так багато цинізму, люди приходять до нас очищати душі.

Розмову вела Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Про те, що було і буде

130 одеситів та один італієць

Власне, один — на сцені: диригент Микола Джуліані. А в залах численних міст, де протягом місяця гастролей давала вистави оперна трупа Одеського академічного театру опери і балету, їх, італійців, були тисячі. І що не йшло б — «Трубадур» чи «Кармен», «Чіо-чіо-сан» чи «Тоска», — слухачі, яких не здивувати майстерним виконанням, влаштовували співакам та оркестрові довготривалі овації. І Микола Джуліані, відомий в Італії маестро, який співпрацює з українськими артистами, відносив те до заслуг 130 одеситів (саме стільки їх гастролювало). А останні завдячували успіхові йому, диригентові, який краще знає смаки своїх земляків і зумів налаштувати на відповідний лад всю трупу.

До рідної Одеси артисти повернулися окрилені. Щоб тепер і тут порадувати публіку. Уже своїх земляків.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

Зірки XX століття — у балеті XXI

Якщо спалахують зірки, це означає, що на донецьку землю знову завітав великий балет. Цього року міжнародний фестиваль «Зірки світового балету», що має статус найбільшого в Європі, відбудеться в шахтарській столиці вчетверте. Про свою участь у святі балету, що триватиме з 4 по 11 жовтня, заявили близько 40 майстрів танцю з 11 країн світу. Серед них — Людмила Семеняка, Ніна Семізорова, Марк Перитокін, Любов Кунакова (Росія), Хуан Бош (Іспанія), Іліа Лоуен, Штефан Даль (Нідерланди), Юміко Такешима (Японія), солісти національного балету Китаю та інші.

Програма фестивалю задовольнить смаки прихильників як класичного танцю, так і тих, хто віддає перевагу модерновим експериментам. Вечір сучасного європейського балету зірки присвячують прощанню зі сценою видатного танцівника Фалько Капусте (Німеччина). Неординарною подією має стати й міжнародна науково-практична конференція «Балет у XXI столітті» під головуванням відомого хореографа Юрія Григоровича. Донеччани обіцяють здивувати «Пер Гюнтом» Едварда Гріга у постановці народного артиста України Вадима Писарєва. Обласний академічний театр опери та балету, де Вадим Писарєв — художній керівник, за традицією —один із організаторів фестивалю разом із обласною держадміністрацією, Донецьким міськвиконкомом і телерадіокомпанією «Україна».

Ліна КУЩ.

Донецьк.

На знімку: Вадим Писарєв та Олена Огурцова.

ПОГОДА НА ВИХІДНІ

В Україні **13 вересня** відносне потепління. Температура вдень 17 — 23, вночі 8 — 13 градусів тепла. У східних областях ночі прохолодні: 2 — 7 градусів, на поверхні грунту заморозки.

14 вересня на південь та схід пошириться вплив антициклону. Тому опадів і різкого вітру тут не очікується. У центральні та північні області надходитиме прохолодне повітря, що обумовить зниження температури на 3 — 5 градусів.

На Київщині часом дощі. Температура вдень 18 — 25, вночі 8 — 13 градусів.

Український гідрометцентр.

Астрологічний прогноз

на 15 — 21 вересня

16 вересня — місячне затемнення. Тож не варто планувати нові справи. Значно збільшується залежність результатів вашої праці від настрою і самопочуття. Потурбуйтеся про зміцнення здоров'я заздалегідь. Якщо на час сонячного затемнення, тобто за два тижні, у вас сталися позитивні зміни на роботі, не втрачайте нагоди просунутися по службі.

ОВЕН (21.03 — 20.04). У четвер цікаві нагоди можуть очікувати на тих, хто народився в березні. Протягом всього тижня уникнути різного роду неприємностей допоможе уважне ставлення до справи, якою ви займаєтеся. Не нехтуйте дрібницями, також не забувайте про головну мету.

ТЕЛЕЦЬ (21.04 — 20.05). Намагайтеся більше уваги приділити своєму зовнішньому вигляду. Оскільки Венера і Марс перейшли в наступний знак, зміни у вашому гардеробі мають бути грунтовні. В такому разі ви привернете до себе увагу.

БЛИЗНЮКИ (21.05 — 21.06). Ваш знак — один з тих, на які майбутнє місячне затемнення матиме найбільший вплив. Більше часу проводьте вдома. Якщо можливо, беріть роботу додому. Найкращий для вас день —неділя.

РАК (22.06 — 21.07). Для вас важкими виявляться дні після затемнення — 17 і 18 вересня. Проте перепади вашого настрою не будуть надто відчутні. Зазвичай ви залежні від обставин, проте цього тижня ваше щастя залежить лише від вас.

ЛЕВ (22.07 — 22.08). Що більше уваги ви приділятимете собі і що менше конфліктуватимете з вашими партнерами, то краще для вас.

ДІВА (23.08 — 22.09). Майбутнє затемнення краще перенесуть ті, хто народився на початку знакового циклу. Будьте поблажливі до людей, що вас оточують. Сприятливі дні — четвер і п'ятниця.

ТЕРЕЗИ (23.09 — 22.10). Рівень ваших доходів залежить від зусиль, що ви їх докладатимете. Скористайтеся зі своїх сильних сторін. Запорукою успіху стане ваше вміння знаходити компромісне рішення.

СКОРПІОН (23.10 — 21.11). Якщо виникли фінансові проблеми, не переймайтеся. Цього тижня велика вірогідність знайти спонсора. У четвер тільки від вас залежить, чи чекає на вас приємний сюрприз.

СТРІЛЕЦЬ (22.11 — 21.12). Хоч би як вам хотілося активно діяти, намагайтеся уникнути поспішних кроків. Доля сама дасть те, чого ви заслуговуєте. Дозвілля проводьте в компаніях лише тоді, коли вас наполегливо запрошують.

КОЗЕРІГ (22.12 — 20.01). На більшість із вас місячне затемнення, скоріше за все, не матиме істотного впливу. В роботі не розмінюйтеся на дрібниці. Частіше бувайте в товаристві.

ВОДОЛІЙ (21.01 — 19.02). Велика вірогідність стресів, бо ваша чутливість у цей період підвищена. Сприятливий день — неділя.

РИБИ (20.02 — 20.03). На вашу чутливу психіку місячне затемнення може сильно вплинути. Якщо стан здоров'я нормальний, то навряд чи ви відчуєте нездужання. Але коли ви уважно дослухаєтесь до себе, відзначите в ці дні дещо незвичайні відчуття. Шанси на успіх мають ті, хто зуміє організувати справу з широким розмахом. Витрати незабаром будуть компенсовані.

Афіша вихідних днів

● Київ

Національний драмтеатр імені Івана Франка: субота — трагедія «Гетьман Дорошенко» Л. Старицької-Черняхівської; неділя — казка А. Хайта «День народження кота Леопольда» (о 12 годині), комедія «Житейське море» І. Карпенка-Карого.

Театр драми і комедії: музична казка «Дві Баби Яги» Р. Сефа, Т. Кареліна (о 12 годині), трагікомедія «Дрібний біс» Ф. Сологуба; комедія «Остання ніч» С. Цапєва (о 15 годині), прем'єра вистави-гри «Живий труп» Л. Толстого.

Театр на Подолі: субота — комедія «Ніч чудес» У. Шекспіра, неділя — комедія «Трактирниця» К. Гольдоні (о 20 годині).

Молодий театр: субота — «Сцени з подружнього життя» І. Бергмана (мала сцена), неділя — «Я, Фейєрбах» Т. Дорста (велика сцена), комедія «Любофф» М. Шізгала (мала сцена).

Початок вистав о 19 годині.

● Одеса

Академічний театр опери і балету: субота — фрагменти з балетів «Лебедине озеро» та «Спляча красуня» П. Чайковського (о 18 годині); неділя — музична казка «Білосніжка та сім гномів» Е. Колмановського (о 12 годині), опера «Кармен» Ж. Бізе (о 18 годині).

Театр музичної комедії імені М. Водяного: субота —концерт Валерія Леонтьєва та шоу-балету «Тодес» (о 19 годині).

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ **Рукописів не повертаємо.**
◊ **Листування з читачами — тільки на сторінках газети.**

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

◊ **За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.**
◊ **Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.**
◊ **За точність викладених фактів відповідальність несе автор.**

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 257138.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0 Зам. 0311171.